

Diszter 21.1 Budapest

KELET

Ara 5 lej
Szombat, 1935. május 18.
5095. EV. XVIII. EVF.
11. JAR 15. 109. SZAM.

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Képmutatás nélkül

Amikor Németország kilépett a Népszövetségből, Romában is nagy volt az elszörnyedés. Akkoriban a népszövetségi szellem presztízse megvédelmezésének szükségességétől hangos a fasiszta olasz sajtó s amikor sztráiban már-már úgy látszott, hogy a népek ragadják meg a hatalmat, a Duce a népszövetség intervencióját sürgette igen rályesen.

A francia-olasz paktum egyik sarokköve az, hogy Olaszország szász-északi területei belehelyezkedik a népszövetségi keretbe, amely a francia nagypolitika bázisa és általában az olasz fasiszta sajtó és politika a népszövetségi szellem szószólójának bírati lépten-nyomon magát.

S most egyszerre csak kiderül, hogy amikor a Népszövetségnek éppen egy olasz ügyvel kapcsolatban kellene latba vetnie befohlyását: ez ellen legélesebben az olasz sajtó és az olasz fasiszta tiltakozik. Mussolini kijelentette állítólag, hogy nem ér semmiféle népszövetségi intervenciót az olasz-abessziniai konfliktus ügyében, ami egyet jelent azzal, hogy Olaszország hajlandó a Népszövetség hatalmát és befolyását latba vetni akkor, amikor más államok érdekeinek elgáncsolásáról van szó, de tabunak nyilvánítja ezt a befolyást abban a pillanatban, amikor az a saját nyers önzését akarja megkezni.

Bizonyos vonatkozásokban tehát az olasz szizmus sem jár mas utakon a nemzetközi népszövetségi politika terén, mint a rivális fasiszta állam: Németország. A bármilyen kiábrándító Mussolininek ez állásfoglalása a népszövetségi intervenciószemben, alapjában véve érthető, sőt mézertes.

A fasiszmus, akár olasz, akár német fasiszmus is: a "szerep egyszem" elve alapján áll, ami azt jelenti, hogy más népekkel és más érdekekkel szemben akár még a béke ügyét hajlandó szolgálni, de rögtön frontot váltogat, mielőtt a saját érdekeiről van szó. Ezért nem türi Mussolini az abessziniai kérdésben a Népszövetség intervencióját és ezért van az, hogy a fasiszta államok, még akkor is, ha a Népszövetség tagjai maradnak, lelkük legmélyén a népszövetségi politika ellenségei és talán sirásói is.

A Porunca Vremii kételkedik

A legveresebb száju jobboldali napilap, a Porunca Vremii, melynek uszításairól már néhányszor beszámoltunk olvasóinknak, megízelteti a zsidó népet azzal, hogy a palesztinai zsidó nemzeti otthon problémájával foglalkozik.

Futságosan nem érdekel bennünket, hogy a Porunca Vremiinek mi a véleménye a világ zsidóságának arról a gigászi erőfeszítéséről, amellyel nemzeti otthonát fel akarja építeni.

Egyszer megírta, hogy Palesztinában azért van prosperit, mert a zsidók Európában kilopják az öklakosság zsebéből a pénzt és elviszik Palesztinába.

Kétszázézer idegen érkezett Krakkóba Pilsudszki temetésére

Laval kijelentette Varsóban, hogy semmit sem tud Berlinbe való meghívásáról. Bojkott alá helyezték a nemzeti demokraták lapját kegyeletisért magatartásáért

Varsó, május 17. Krakkóban legalább kétszázézer főnyi idegen érkezett Pilsudszki marsall temetésére. A varsói szertartások után vonatra teszik a koporsót Krakkó felé. Ezzel a vonattal utaznak Moszciszki köztársasági elnök és a kormány tagjai is. A külföldi kormányok külön kiküldötteit és a diplomátákat közvetlenül utána utba indítandó másik különvonat viszi Krakkóba.

Varsói jelentés szerint ma reggel Göringel az élén megérkezett a német delegáció, 10 órakor a katedrálisban istentisztelet vette kezdetét, amelyen az elhunyt leányai a köztársasági elnök, a kormány és a diplomáciai kar, a külföldi delegációk, a parlament tagjai, valamint az országból érkezett küldöttségek vettek részt. Dr. Chakowski kardinális celebrálta a requiemet, majd a menet a főútcákon át az 5 kilométernyi távolságra lévő Mokotow táborba ment, ahol a varsói helyőrség elvonult a koporsó előtt.

Párizsi jelentések szerint berlini körökben az a hír terjedt el, hogy Göring, aki Varsóba utazott, Lavalnak Hitler meghívását fogja tolmácsolni. A hír nem nyert hivatalos megerősítést.

A Daily News Chronicle szerint is Göring Pilsudszki temetésén átutazta Lavalnak Hitler Berlinbe szóló meghívását. A lap párizsi munkatársa azt az értesülést szerzte, hogy Laval a meghívást örömmel fogadja s kijelenti, hogy a népszövetségi ülészek lezárása után Berlinbe utazik.

E hírekkel kapcsolatban Laval kijelentette a Reuter-ügynökség varsói tudósítójának, hogy nem tud semmit berlini meghívásról.

Varsó, május 17. (Rador.) Az összes sajtóérdekltségek felhívást intéztek a lakossághoz, bojkottálják a Gazeta Warszawszka nemzeti demokrata lapot, Pilsudszki halála alkalmával tanusított magatartása miatt. A lap nem jelent meg fekete keretben és nem közölte le a köztársasági elnöknek a néphez intézett kiáltványát. A lapterjesztő szervezetek elhatározták, hogy többé nem árusítják a lapot.

Ujabb varsói jelentés szerint Petain marsall, Colson francia vezérkari főnök és Laval a lengyel fővárosba érkeztek.

Varsó, május 17. (Rador.) Az istentisztelet 10.45 órakor vette kezdetét. Gavlina gyóntatópápi mondott kegyeltes szavakat az elhunytól, akinek koporsója körül a lengyel katonákon kívül a 16-ik comani gyalogezred egy osztaga állt őrséget. A menet azután elindult Kakowski kardinálissal az élén, akit az egyetemek rektorai követtek. Az ágyufafetéig a kormány tagjai s a marsall volt barátai vitték vállukon a koporsót. A lafetát 6 fekete ló huzta. Az elhunyt kiintései párnaikon vite 16 tiszt, akik mindnyájan a becsületrend tulajdonosai. Utánuk egy közlegény kerestet vitt, majd az özevgye haladt Rüdzmigly tábornok, a marsall utódjának karján. A köztársasági elnök és az idegen küldöttségek vonultak fel ezután.

Csaszinktól Czarnohoráig a Kárpátok csucsán tüzeket gyujtanak Pilsudski marsall emlékére a május 17-ről 18-ra virradó éjjel. A marsall koporsóját a mokotovi mezőn való elvonulás után, ma este vonaton Krakkóba szállítják.

Egyidejű varsói jelentés szerint William Bullitt, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete megízeltést kapott Roccoveltől, képviselje Pilsudski temetésén. Bullitt repülőgépen indult utnak Varsóba, de motordefektus miatt kénytelen volt leszállani Minsk közelében Oroszországban.

London, május 17. (Rador.) A német kormány egyik képviselője a következőket mondotta a Reuter-ügynökségnek: Varsó minden biztonnal nem alkalmas hely arra, hogy Lavalt meghívják Berlinbe. Pilsudski marsall temetése nem adhat alkalmat hasonló politikai aktusra a lengyel fővárosban uralkodó tájladmas atmoszféra miatt. A birodalmi kormány megbízottja azonban hozzátette, hogy hivatalos német körök mindenesetre szeretnének közvetlen tárgyalást folytatni a francia külügyminiszterrel, de ennek még nem érkezett el az ideje. A népszövetségi ülészek után meglátják, mi lesz.

Ma végzik ki a négy memelvidéki halálraítélt nemzeti szocialista összeesküvőt

A legfőbb semmitörzők elutasította az összes vádlottak lelöllyamodását

Kaunas, május 17. A legfőbb semmitörzők ma döntött a memeli német nemzeti szocialista agitátorok felfolyamodása fölött. A semmitörzők az összes felfolyamodásokat visszautasította és helybenhagyta a hadbíroság ítéletét, amely ennek következtében jogerőre emelkedett. Mint ismeretes, a memeli német szervezetek agitációba kezdtek, amelyek célja Memelnek Lettországtól való elszakítása és Németországhoz való csatolása volt. A lett hatóságok idejekorán rájöttek a szervezkedésre, amely a nemzeti szocialista párt Alfred Rosenberg által vezetett külügyi szekciójának közreműködésével történt és hazafias vándorlás százhuszonegy egyént állított hadbíroság elé.

A bíróság a vádlottak javarésztét bűnösnek találta és négyet közülök halálra ítét. A lett törvények értelmében a halálos ítéleteket 24 óra belül végre kell hajtani. Az elítéltek ügyvédei kegyelmi kérvényt nyújtottak be a köztársasági elnökhöz.

vezkedésre, amely a nemzeti szocialista párt Alfred Rosenberg által vezetett külügyi szekciójának közreműködésével történt és hazafias vándorlás százhuszonegy egyént állított hadbíroság elé.

A bíróság a vádlottak javarésztét bűnösnek találta és négyet közülök halálra ítét. A lett törvények értelmében a halálos ítéleteket 24 óra belül végre kell hajtani. Az elítéltek ügyvédei kegyelmi kérvényt nyújtottak be a köztársasági elnökhöz.

De nem is ez a probléma. Mint ahogy az öt országba szétszórt románság meg tudta teremteni magának az országot, a különböző ráhatások ellenére, úgy meg tudja teremteni a zsidóság is, mert ezt gazdasági és nemzeti érdekek úgy kívánják. Nem faji, hanem népi kérdés ez. És a zsidó nép most a hazáját építi.

A Porunca Vremii megállapítja, hogy képtelen lesz rá. És felkiált: mi lesz akkor a zsidókérdés megoldása?

Ez az őszinte aggodalom egyenesen megható. Holott főllesleges aggodalom. A Porunca Vremiinek nem kell fáradoznia a zsidókérdés megoldásán. A Porunca Vremii érzelmei a zsidók iránt olyan nyilvánvalóak, hogy igazán nem telhetik másra belőlük, mint bojkottra és pogromra való uszításra.

A zsidókérdést majd megoldják a zsidók. A maguk erejéből. Még akkor is, ha a Porunca Vremii nemesen kételkedik a nagy kísérlet sikerében...

Külpolitikai figyelő

A régi bonyolult helyzet új tisztázása Keleten. Laval elindult, hogy eredményt próbáljon elérni ott, ahol nagynevű elődje, Barthou szintén tett kísérletet, de heveskedett, ragaszkodott a maga felfogásához és aztán bosszankodott, mert a helyzet bonyolultságával vívott küzdelemben az ő erős, de merev akarata nem tudott győzelmet kovácsolni.

Barthounek tragikus harcot kellett vívni olyan körülményekkel, amelyeket nem győzhetett le, amelyeknek meglátása olyan távol állott tőle, hogy csak kellemetlenségüket érezte, de amelyekkel szemben olyan idegenül állt, hogy a küzdelmet fel se vehette. A komplikált Keleteurópában a nyílt, egyenes Barthou nem neki teremtett ellenséggel próbált megverekedni. De nem is harcolhatott, nem érte el az ellenséget, ür tatóngott közöttük.

Laval egészen más ember, ő elemében van Keleten. Ő az a harcos, akinek éppen ilyen harc kell, ahol az ellentéteket elsimítva, kiegyenlítve győzi le és ahol a körülményeknek engedve győzedelmeskedik az ember. A bonyolult Keleteurópához olyan zseniálisan alkalmazkodó és mégis diadalmaszkodó ember kell, mint Laval, ilyen volt a helyzet.

A francia külügyminiszter ugyanazon az uton járt, amelyen végig ment nem rég Edén angol főpécsetőr is. Különben is sok hasonlóság van a két ember között. Edén is egyeztető és simulékony. De finoman egyeztető ő. Ez éppen a nagy különbség közte és Laval között. Edén felülről, távolról egyeztető, nem érhet el a dolgok gyökeréig. Ő Nagy-Britanniából utazott Keletre, messziről jött ember, akinek az egyeztetés mindenesetre több, mint esztétikai kielégülés, de semmiképpen sem élet-szükséglet. A francia Laval nem finoman egyeztető, a szilárdan életszomjasan egyeztet, mert az a kibékítés ma a francia hatalomnak és életnek elengedhetetlenül kell. A keleteurópai sorson csak ez az egyeztetést szilárdan éhező és szomjazó rugalmas francia győzedelmeskedhet.

Nem lehet még tudni, hogy Varsóban megszüntette-e Laval az ellentéteket, de egész biztosan elsimitotta azokat. Nem lehet tudni, hogy miként nyugtatta meg azokat a lengyeleket, akik nem akarják, hogy az orosz hadsereg átvonuljon országukon orosz-német háboru esetén. Nem lehetett könnyű megnyugtanni őket. Nehéz elképzelni, hogy ilyen háboru alkalmával, hol vonulhat fel az orosz hadsereg, ha nem Lengyelországon át. De úgy látszik, hogy a lengyelek még is megnyugodtak. Laval el tudta azt érni.

De többet is elért. A keleti paktumnak új formulát talált. A támadó segítségének kizárása az az új formula és úgy látszik, hogy a lengyelek elfogják fogadni, akik így nagy eredményhez segítik hozzá a francia diplomáciát. Ez nem jelentene kevesebbet, mint azt, hogy német támadás esetén a lengyelek kénytelenek volnának semlegesek maradni és még gazdaságilag sem segíthetnék a németeket. Pedig akár-mennyire is folyik Németországban a háboruhoz szükséges anyagok elraktározása, a lengyel éléskamrára és textil anyagokra talán már számítottak is Berlinben.

Az orosz-csehszlovák segélynyújtási szerződésel, amelyet szintén Laval készített elő, folytatódik a keleteurópai diplomáciai mű építése.

Épül a mű, jó uton halad a békét védő államok szervezkedése, Keleten a helyzet tisztázódik.

A dunai államok konferenciájának előkészítése. A Duna medencében sem könnyebb a béke megszervezése, mint Keleten. Eppen azért készítik elő oly alapoossággal a római konferenciát.

A lengyelek csatlakozását az olasz-fran-

ek

ik, hogy dunai

ezlet problémáiról

net követ eszmecsé bonyosra veszik, hogy venni a dunai érte a kérdést: azért ha netorszag a részvét et szabotálja, vag szerződés megkötése, következtében most

endelte entést szin

g és Olaszország ké egyik sem fogamat Abessziniában, amel másik ké taláiró ré

k ki egen-seket

szóló törvény ellen

dő, immár hirhét okat sajátított el, az ország iparát és tes jelentésekre a bizonytalan és rugal-szkodva, a bizottság ró ki a vállalatok-helmi, vagy ipari in-ggell meg ne róttak

elő hivatkozás mel-en önkényes, vagy alapján folynak a ymódon törvény jellegét

hoz, amelyeknek ai vannak.

tudomásul venni, gi helyzetben a vál-eljárás az ország A bizottság nem hogy a vállalatok a büntetéseket és a visszaélésekről elt közegek és fő-ére kirendelt köze-epszolosan. Nem ideje volna véget-en rendszernek?"

WANGER
onkötés 158 lej
e 60, vk. 125 lej
vk. 80 lej

ál, Cluj
rjen jegyzéket.

s Lapkiadó R. T.
Baron L. Pop 16.
77.

Nincsen semmi kétség:

Sem a „Luxus-krémek”, sem „csoda-krémek”,
sem „utánzatok” nem pótolhatják a

NIVEA-CRÉME-T.

Mert az egész világon nincsen más krém, amely
szintén a bőrápoló euceritet tartalmazná, pedig
ezen alapszik a Nivea Crème meglepő hatása. — Tehát: Csak Nivea Crème-t és semmi mást!

cia álláspontához már megszerezte Laval Varsóban. A lengyelek is garantálni kívánják az osztrák függetlenséget. Így megtörténhetett, amit alig mertünk remélni, a lengyelek szembe mertek szállni a német követelésekkel és közel jutottak ily módon ahhoz a Csehszlovákiához, amellyel nemrég igen súlyos konfliktusuk volt. Ez a fejtető német fegyverkezések hatása.

Az olasz-francia légi szerződés is a Duna medencében akarták a francia és olasz politikusok a békét biztosítani. De-

main, francia légügyi miniszter azért utazott Rómába, hogy megbeszélje az olasz katonai körökkel az osztrák függetlenség biztosításának technikáját, amelynek eszközei az együttműködő francia és olasz légi haderők lennének.

Rüdsi Arras török külügyminiszter pedig Budapesten fáradzott azon, hogy a kis- és Balkán-antant felfogását közelebb hozza Magyarország állásfoglalásához.

Igy már előre biztosítani kívánjuk a római konferencia sikerét. (R. J.)

A modern román irodalom a „Könyvek hete” tükrében

Cezar Petrescu beszél az Uj Keletnek a román irodalomról s kijelenti, hogy igaztalanul vádolják antiszemitizmussal

Bucuresti, május 17. A román fővárosnak egyik igen népszerű intézménye az úgynevezett „Könyvek hete”, amelyet rendszerint májusban szoktak megrendezni.

Az intézmény ötlete Károly királytól ered s éppen ezért s'kere már az elmúlt évben is minden várakozást felülmúlt.

A „Könyvek hete” az irodalomnak éi a főváros. Hatalmas plakátok hívják a közönség figyelmét a könyv jelentőségére, a lapok hasábjait szentelnek az íróknak, a kiadóknak s az olvasó közönségnek, az üzletek kirakataiban könyvek, a könyvkereskedések kiállításokat rendeznek, az utcákon rögtönzött könyvesbódék s a „Dalles” alapítvány hatalmas dísztermében a könyv verniszsát ünneplik. Az írók ott ülnek egy álló hétéig, közvetlen kontaktusba lépnek az olvasókkal, autogramokat osztogatnak.

A könyv árát egy héten keresztül 20 százalékkal szállítják le a kiadók.

A román írók berkeiben

A Dalles dísztermét zsúfolásig tölti meg az olvasók tábora. Különösen sok a nő, sok a fiatalság. Élénkségek és jókedély uralkodik a standok között. És vásárolják a könyveket, mintha ingyen osztogatnák. Kéznél van mingyárt a szerző, aki autogrammal látja el művét. Kis diákok és diáklányok jegyzetfüzetekkel és emlékkönyvekkel járják végig az írókat, írónőket és meghatódva kérnek egy sort, egy aláírást, amit az írók nem tagadnak meg.

A kiadók

A kiadóvállalatok két vonalban sorakoznak fel. A legnagyobbtól a legkisebbekig s mind egyiknek kiállítása körül nagy a tolongás.

A Cartea Romaneasca, a Scrisul Romanesc, a Cultura Nationala, Cugetarea, Alcaalay, Socec, Adeverul, Universul könyvkiadó egyenként legalább 50-50 új könyvet hoztak ki az elmúlt évben, nem is szólva idegen szerzők román fordításairól és a szakirodalmáról.

A legnépszerűbb író a tolongás különösen Cezar Petrescu körül nagy. A népszerű író alig győzi az autogram-osztást. Két autogram között megkérdezzük, hogy általában kik az olvasói...

Az író nagyot néz a nem várt kérdésre. — Lám, erre sohasem gondoltam.

Kisegítjük: — Nem, kor, társadalmi osztály, nemzeti-ség szempontjából?

— Pontosan nem tudnám megmondani... Örülök, ha nők s különösen ha szép nők olvassák műveimet, de kétségbeesésem, ha csak ők olvasnának. A fiatalság mintha közelebb állana hozzám... Vannak akik reakciónak, sőt egyesek, akik ennél is többet tartanak, de én tiltakozom ez ellen s joggal tehetem, hisz a zsidó olvasók igen nagy tábora tisztel meg érdeklődésével.

Politikai kérdések elől Cezar Petrescu kitér, de annál nagyobb készséggel válaszol, amikor megkérdezzük:

A román irodalom reprezentánsa Melyik az a tizenöt könyv, amelyből egy idegen fogalmat alkothat magának a

román irodalom evolúciójáról és értékéről?

— El kell olvasnia a múlt századból N. Filimon „Ciocoi vechi si noi” című könyvét, amely a fanarióták korszakát dolgozza fel. Ez az első jelentős román regény.

Az érdeklődőnek el kell olvasnia Dului Zamfirescu és Caragiale műveit. A maiak közül ajánlom: Mihail Sadoveanu két mesterművét: „Zodia Cancerului” (A rák csillagzata) és „Venea o moară pe Siret” (Egy malmot sodort a Szeret). Ajánlom Rebreanu két remekművét: „Jon”-t (János) és a „Pădurea Spânzuratilor”-t (A felakasztottak erdeje), aztán Gib. Mihaescu: Rusaica (Az orosz nő) című regényét, Ibrăileanu-t: Adela-t, Jonei Teodorcanu mesterművét: „La Medeleni”-t, Tudor Arghezi első regényét: Ochii Maici Domnului (Szűz Mária szemei), Panait Istrate: Kira Kiralináját, Stere Constantin regényciklusát...

— Saját művei közül melyeket tartja a legjobbnak?

— „Intunecarea” (Elborulás), „Baletul Mecanic” (Az automata balett), „Comoara Regelui Tromiche” (Tromiche király kincse) és legújabb könyvem a „Lucafarul”-t (Az üstökös), amelyben regényszerűen dolgozom fel Eminescu életét.

A legjobb román írók

Ujabb és újabb autogramkérők jelentkeznek. Feltűnően sok a zsidós nevű hölgy. És közben közelébe férközünk a legújabb román irodalomnak.

A legnagyobbak Liviu Rebreanu és Mihail Sadoveanu (a román Móricz Zsigmond). Utánuk következnek Cezar Petrescu. Vannak, akik a három között nem tudnak sorrendet felállítani.

Rebreanu műveit ugyanaz az őzka humanisztikus szellem lengi át, mint Zola írásait, ehhez hozzájárul az epikai erő, amely Rebreanu a világirodalom legjobbja közé emeli. Az ő „Jon” című könyvét tartják a román irodalom legkiemelkedőbb alkotásának.

Senki nem irt oly szépen a román földről és a román parasztról, mint Mihail Sadoveanu. Iskolát állított fel a román irodalomban, amelyet sadovenista korszak elnevezéssel jeleznek. A moldvai nép époszát írta le a legszebb román nyelven...

Cezar Petrescu a legtermékenyebb román író. Calea Victoriei című könyve hallatlan példányszámot ért el a román könyvpiacra. Minden új könyvével egy új Cezar Petrescut mutat be, aki épp olyan változatos, mint amilyen termékeny. Ha kell szórakoztató és könnyű, de ha kell elmélyülő és megrendítően emberi...

Constantin Stere új korszakot nyitott meg regényciklusával a román irodalomban. Nagy szociológus és érzékeny lelki humanista, aki vérző szívvel tekint egy szebb és nemesebb jövőbe. Ember, aki végigélt dicsőséget és meghurcoltatást, börtönben, Szibériában sanyalódott... s az irodalomban találta meg önmagát, jóval a hatvanon túl. Regényciklusának a címe: „In Preamna Revoluției” (A forradalom küszöbén).

A legnagyobb román költőnek, Tudor Arghezinak, első regényéről — a Szűz Mária

szeme — a kritikusok s az olvasók nagy tábora megállapítják, hogy az év „legnagyobb” könyve.

Még jók voltak

A román irodalomról beszélve meg kell említeni Gala Galactiont, a szerzetes író, Damian Stanăiut, a volt szerzetest, C. Ardelean, aki a „Föld férgel” címen a bányászok életét, „Halászkok” címen a dunadeltai halászkok és hajósok életét írja le, miután hónapokig élt közöttük... Tudor Teodorescu egyike a legnagyobb tollu publicistáknak, az irodalomnak keveset nyújtott, de nagy-szerűt „A pap fia” és a „Temető zsákucca 13 sz.” című regényekben.

Cocea, a pamflet-irodalom mestere „Nea Nae” könyve a román társadalmi erkölcsök legkíméletlenebb ostora. Nagy példányszámot ért el.

I. Peltz, a „Calea Vacaresti” szerzője a szezonban két igen sikerült könyvet írt: „Foc in hanul cu tei” (Tűz a csárdában) és „Ac-tele vorbeste” (Az akta beszélt) címen.

Horia Furtuna, Mircea Eliade, Vladescu, T. C. Star, Ivonne Stahl, Dessila... még azok a nevek, amelyek a román írók galériájában méltó helyet foglalnak el.

Az Erdélyi Szépművés Céh

Érdekessége a könyvkiállításnak az Erdélyi Szépművés Céh kiállítása. A magyar könyvek körül is elég nagy az érdeklődés, bár inkább a könyvek kitűnő külseje ragadja meg a közönség figyelmét. Sokan veszik a kezükbe Kádár Imre gyönyörű bőrkötésű „Havas balladái” című fordítását. De Kádár tehetségéről és szorgalmáról tanuskodnak

A jövő héten dönt az alsóház az angol lellegyverzés ügyében

Októberben jár le a locarno szerződés érvénye

London, május 17. Az alsóház esti ülésén kérdést intéztek a kormányhoz aziránt, meg fogják-e változtatni a locarno szerződést Németországnak a Népszövetségből történt kilépése végérvényessé válásakor. Eden azt a választ adta, hogy a szerződés ilyen szakaszt nem tartalmaz. További kérdésre, vajjon érvényben marad-e Locarno a kilépés után, a főpecsétőr azt a választ adta, hogy a kétéves határidő októberben jár le. Most meg kell várni a kormányt fesszegetni.

London, május 17. Macdonald az angol alsóház mai ülésén bejelentette, hogy a jövő hét szerdáján megkezdődő véderő és honvédelmi vitát Baldwin nyilatkozata fogja bevezetni, amelyet a kormány képviselőiben tesz. A helyettes miniszterelnök ismertetni fogja többek között az angol-német légi had-

Caragiale: Az elveszett levél, Goga: Manole Mester, Eftimiu: Prometheus, I. M. Sadoveanu: Métély című művek magyar fordítása. Néhány példány el is fogy belőlük.

Egy Stamatiate nevű bajszos és cvikeres költő a bejáratnál áll s ott fogja a vevőket:

— Jöjjön lelkem, vegye meg maga is a én verseskötetemet, saját autogramommal Ragadja meg az alkalmat, nem fogja meg banni...

Pedig a versei nem is rosszak. Néhány fiatalabb író csak ül reggeltől estig a standok előtt. Hiába várják, hogy tőlük is kérjen valaki autogramot. Irigy pillantásokat vetnek Cezar Petrescu felé, aki csak úgy izzad az autogram-osztogatástól.

Valaki rámutat egy köpcös, borzashajú, bronzbarna arcú férfire:

— Ez Mihail Tican Rumano, a dzsungelből írt regényeket, eddig 27 országot, tigris terített le és többet utazott elefánt meg teveháton, mint vonaton.

A könyvhét egyébként az este le is zárult. Zuckerman del Ern

erő-arányt. A lordok háza is ugyanehly folytatja le a védelmi biztonsági berendezések fejlesztése ügyében a vitát. Lord ham hadügyminiszter fogja ismertetni a mánynyilatkozatot.

Az Ön ereje és egészsége igen nagy ahhoz, hogy azt veszélyeztse. Biztos csak

A nemzeti parasztpárt ifjúsági szervezete állást foglalt a diákzavargások ellen

A román diákság egyrésze együttműködik a nemzeti parasztpárti ifjúsággal

Bucuresti, május 17. (Az Uj Kelet tud.) A bucaresti egyetemen hetek óta tartó zavar-gások között megnyugtató jelenségnek látszik az alábbi nyilatkozat, amelyet egy jelentékeny diákcsoport adott ki és juttatott el a sajtónak. Ez a csoport, amely már az első pillanatban felvette a harcot azok ellen, akik a diákság szociális problémáit nemzeti-ségi utra viszik, a nemzeti parasztpárt helyi-ségében tartott ülést és nyilatkozatában éle-sen ellene fordult a szélsőséges agitációnak.

A nyilatkozat a következőképpen hangzik: „Szombaton, május 11-én, szélesebbkörű bizottság részéről küldötték jelent meg a nemzeti parasztpárt székhelyén. A tárgyalások során teljes megegyezés jött létre, amelynek eredményeként egyes bizottság alakult az alábbiak keretén belül:

1. A közvélemény és a diákság felvilágosítása a fajvédő jelszavak diktatórikus és sötét háttéréről.
2. A demokratikus szabadságok megvédése a diákéletben.
3. Harc a tanulmányi lehetőségek megnehezítése ellen, amelyek az egyetemi hatóságok részéről érezhetők.

4. Mozgalom az egyetem bezárása ellen, a vizsgajogok felfüggesztése és az orvosi fakultás azonnali megnyitása érdekében.
5. Mozgalom indítása a reális diákérdekek

megvédésére, amelyeknek megoldása nem található meg, hanem ellenkezőleg, csak me-léktrua vezethető a megtévesztő fajvédő gondolatokkal.

6. A mozgalom kiszélesítése érdekében a bizottság még számos ifjúsági szervezethez fog fordulni.

LION FEUCHTWANGER

Oppenheim testvérek vászonkötés 158 lej
Zsidó háború 2 kötet füzve 60, vk. 125 lej
Csunya hercegnő, füzve 50, vk. 80 lej

LEPAGE-nál, Cluj

Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

Timisoarei utazók figyelmébe!

A Grosz ort. kóser vendéglő elköltözött, de elsőrangú kosztja, kitűnő szolgáltatása, válogatott étlapja megmaradt. Lakodalmak, bankettek rendezését igen olcsón és kifogástalanul vállalja. Timisoara, Str. Vladimirecu 11, földszint. Bega-baisor, Pilito fényképész mellett, Hunyadi-híd szemében.

Maniu csak

Bucuresti, május 17. Mint tegnapi számban egyik bucaresti lap da Sándornak az eg-megalkotására írá-ker koronázta. Sike-zeti agrárpárttal és-jával megállapodás-értelmében az egysé-Sándor volna, a leln-Zsuzának a díszeln-A mai bucaresti lap-meg ezt a hiradást-gyalt a jobboldali-ezek a megbeszélés-hoztak konkrét ere-elvileg megállapod-remtésének szükség-ram kérdésében ser-érdekeltek között, a-az állami és gazdas-ból való kirekeszté-volt kifogása. A s-azonban olyan neh-amegyek az egysé-egyelőre meghiusi

Az Universul je-Gogával való taná-Mihail Manoilescu-valamint a gárdist-Zelea Codreanuva-gyalt. Este Const-bankormányzó la-tottak a valachista-szélesen résztvette-cu, Voicu Nitescu-mások. Vaida kife-valahicus mozgal-foglalkoztatja. Vit-aki aradi beszédét-„jól tette Vaida, parasztpártból”. E-hogy Mihalache me-erdélyi szervezete-kiket saját kezde-nakidején. Részér-jogot, hogy megfe-vánosság elé vigye-lyck miatt a nem-tatta programjába-A vaidista veze-hogy a román fro-a többi jobboldali-zása utján jönne-párt, mint külön-vékenykedni. Ez-umerus valahicu-és oda fejlődni, h-pata lehessen egy-nak. Elhatározták-megyekben kongr-lyeknek célja a s-gosítása lesz. Az-tartják, május 2-meg, amely meg-párt programján-15-re összehívják-gos kongresszusá-mertetik az uj p-

Vaida végül is-séges nemzeti fr-esolatosan folyt-gát. Közölte, hog-terelnők hajland-eus akció támog-tól, hogy a párt-Gogát illeti, a H-maga személye-közéjében mé-utódlás lehetősé-azt a tervet, ho-párttal. Ezen ki-zalommal viselt-

Maniu csakugyan frontot változtatott az alkotmányos kérdésben?

Személyi ellentétek miatt késik az egységes jobboldali front megalakulása

Manoilescuval, Zelea Codreanuval és Argetoianuval tárgyal Vaida Sándor. Juniusban akcióba lép Averescu és George Bratianu alkotmányos frontja

Bucuresti, május 17. (Az Uj Kelet tud.) Mint tegnapi számunkban megírtuk, az egyik bucuresti lap értesülései szerint Vaida Sándornak az egységes jobboldali front megalakítására irányuló tárgyalásait siker koronázta. Sikerült a Goga-féle nemzeti agrárpárttal és Cuza antiszemita ligájával megállapodást létesíteni, amelynek értelmében az egységes front elnöke Vaida Sándor volna, alelnöke Goga Octavian, míg Cuzának a diszelnökséget tartanák fenn. A mai bucuresti lapjelentések nem erősítik meg ezt a híradást. Vaida csakugyan tárgyalta a jobboldali szervezetek vezetőivel, ezek a megbeszélések azonban egyelőre nem hoztak konkrét eredményt. Sikerült ugyan elvileg megállapodni a közös front megteremtésének szükségességében, sőt a program kérdésében sem volt nagy eltérés az érdekeltek között, amennyiben a zsidóknak az állami és gazdasági élet különböző ágai-ból való kirekesztése ellen senkinek sem volt kifogása. A személyi kérdések körül azonban olyan nehézségek merültek fel, amelyek az egységfront megteremtését egyelőre meghehüsítették.

Vaida tárgyalásai

Az Universul jelentése szerint Vaida Gogával való tanácskozása után Cuzával, Mihail Manoilescuval, C. Argetoianuval, valamint a gárdisták vezetőivel: Corneliu Zelea Codreanuval és Jon Motavall tárgyalta. Este Constantin Anghelescu volt bankormányzó lakásán megbeszélést tartottak a valachista párt vezetői. A megbeszélésen résztvettek Vaida, D. R. Ioanitecu, Voicu Nitescu, Sever Dan, Mirto és mások. Vaida kifejtette, hogy a numerus valahic mozgalom már hosszú idők óta foglalkoztatja. Vitába szállt Mihalacheval, aki aradi beszédében kijelentette, hogy a jövő tette Vaida, hogy kilépett a nemzeti parasztpártból. Ezután rámutatott arra, hogy Mihalache ma a nemzeti parasztpárt erdélyi szervezetébe visszaveszi azokat, akiket saját kezdeményezésére zárt ki annak idején. Részéről fenntartja magának a jogot, hogy megfelelő alkalommal a nyilvánosság elé vigye azokat az okokat, amelyek miatt a nemzeti parasztpárt nem iktatta programjába a numerus valahicust. A vaidista vezetők elhatározták végül, hogy a román front megvalósításáig, mely a többi jobboldali szervezetek lecsatlakozása után jönne létre, a mai valachista párt, mint külön politikai alakulat, fog tevékenykedni. Ez az alakulat igyekszik a numerus valahicust eszméit népszerűsíteni és oda fejlődni, hogy a közeljövőben élcsapata lehessen egy nagy nemzeti mozgalomnak. Elhatározták továbbá, hogy az egyes megyékben kongresszusokat tartanak, amelyeknek célja a széles néptömegek felvilágosítása lesz. Az első népgyűlést Brailán tartják, május 20-án. Bizottság alakult meg, amely megbízást kapott a valachista párt programjának elkészítésére. Junius 15-re összehívják Bucurestibe a párt országos kongresszusát, amelyen részletesen ismertetik az új programot.

Goga és Cuza feltételei

Vaida végül ismertette barátaival az egységes nemzeti front megalakításával kapcsolatosan folytatott tárgyalásainak anyagát. Közölte, hogy Mironescu volt miniszterelnök hajlandóan mutatkozott a valahic akció támogatására, de elzárkózott attól, hogy a pártalakulatba belépjen. Ami Gogát illeti, a költő politikus igyekszik a maga személye köré csoportosítani egy a közeljövőben még nem esedékes kormányutódlás lehetőségeit és ezért elutasította azt a tervet, hogy fuzionáljon a vaidista párttal. Ezen kívül Goga nem tulságos bizalommal viseltetik Vaida egyes erdélyi

munkatársaival szemben. Cuza professzor ugyancsak elvetette a fuziót. Hajlandó Vaidával együttműködni, de csak abban az esetben, ha Vaida eltekint a gárdisták közreműködésétől.

A vaidisták körében meglehetősen nagy konsternációt keltett az a hír, hogy Maniu feladja az alkotmányos kérdésben eddig elfoglalt intranzigens magatartását és az uralkodó meghívásának eleget téve, részt vesz a junius 8-ra tervezett nagy restaurációs ünnepségen. Amennyiben ez a hír igaznak bizonyult volna, úgy megszűntek volna azok az ellentétek, amelyek a nemzeti parasztpárton belül Maniut és Mihalachet elválasztják és Maniu Gyula udvarképes viselkedése egyúttal a nemzeti parasztpárt kormányképességét is jelentheti. Mint a Zorile írja, az ezzel kapcsolatos hírek nem teljesen felelnek meg a valóságnak. Mindenekelőtt is Maniu nem lépett ki az úgynevezett „alkotmányos frontból”, mert ennek formailag nem is volt tagja. Maniu néhány évvel ezelőtt politikai akciót kezdeményezett, amelynek programját az alkotmányos front lekopírozta. Természetes lett volna, hogy az eszmei közösség alapján Maniu, Averescu marsall és George Bratianu egy vonalban haladjanak. Ez azon-

ban nem történt meg. Akár Maniu nem tartotta szükségesnek, hogy csatlakozzék a saját pártjához, akár pártja akadályozta meg ebben, tény az, hogy Maniu kimaradt az „alkotmányos frontból”.

Maniu frontot változtatott?

Maniu meghívást kapott a május 10-i ünnepségekre és sokatmondó táviratban mentette ki magát. Meghívást kapott a junius 8-i ünnepségekre és állítólag részt is fog venni azokon. Nem tudjuk, hogy ezekből mi az igazság. De kétségtelen, hogy amennyiben valóban bizonyulna, úgy az több volna, mint az alkotmányos frontból való kilépés. Ez ugyanis egy eszme, egy magatartás elhagyását jelentené.

Az alkotmányos front egyébként május 26-án Averescu marsallnak az országba való visszatérése alkalmából bankettet rendez, amelyen Averescu marsall és George Bratianu nagy beszédekben fogják a nyílt harc megindítását bejelenteni. Ugyanazon a napon tartják meg Ploestiben a georgista párt prahovamegyei szervezetének kongresszusát. Junius 2-án Chisineuban, junius 7-én Clujon, majd Jasiban, Cernautiban és Craiovában gyűléseznek az alkotmányos front hívei. Georgista körökből származó értesülések szerint az alkotmányos front

GRIPA

és az összes velejáró kellemetlenségek: mell-, hátfájások, ideges zavarok, a láz, oly szorral gyögyítandók, amely mindezekre hatékonyan csökkenti a lázat, enyhíti a fájdalmakat és megnyugtatja az idegeket. E teljes hatásosság csak egyetlen gyógyszerben van meg és ez az

NEURALGINE JURIST

ellenfelei sértő tartalmú brosurát készítettek elő George Bratianu ellen, akit azonban nem látszik az ügy különösebben érinteni. Ezt az inszenzálat a georgisták egy második Maniu ügyként kezelik és a maguk részéről ellenbrosurát készítenek elő, amely az alkotmányos front ellenségeiről tartalmazna szenzációs leleplezéseket.

kormány ma rendkívüli minisztertanácsot tart, amelyen Abesszinia ügyével foglalkozni.

A genfi lapok értesülései szerint újabb tárgyalások voltak Motta svájci szövetségi tanácsos és az olasz követ között az Abesszinia által rendelt repülőgépek ügyében. Olasz részről hangoztatják, hogy a rendelés teljesítését hadianyagszállításnak tekintik. Ugy hírlik, hogy hasonló olasz lépések történtek Madridban, Berlinben, Brüsszelben és Stockholmában is.

NYILTTÉR *)

Nb. üzletfeleimmel ezuton közlöm, hogy öcsém, Stauber Samu cémetől kivált és ennél fogva inkasszó-joga megszűnt. Üzleti ténykedéséért ezentul semmiféle felelősséget nem vállalok. Sighetul Marmatiei, 1935 maiu 17. Stauber Hermann

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Zion Lloyd

Bucuresti. I. Cal. Victoriei 33

Megrende és közvetít a legelőnyösebb feltételek mellett utazásokat

Palesztinába

és a Közel-Keletre a Dacia, Carol I., Polonia, Har Zion és Har Carmel hajókon

Kérjen az utazással kapcsolatos minden kérdésben felvilágosítást és prospektust! Képvisele Cluj, Mures, Simes, Bistrita és Salaj vármegyék részére:

Dr. Neumann Vilmos Cluj, Str. Berthelot 12 és Str. Paris 36. Telefon: 6-82.

DOUGLAS FAIRBANKS Select Mozgó Rendezte: és MERLE OBERON DON JUAN MAGÁNÉLETE KORDA SANDOR legújabb remeke: Műsoron kívül a legújabb színes Silly Simphonie.

Elhalasztják a junius elejére tervezett római dunai értekezletet?

Jeftics velencei utazása a jugoszláv kormány átszervezése miatt maradt el

Párizs, május 17. A lapok értesülései szerint a velencei értekezlet elmaradása a jugoszláv szkupszcsina összeülése és a jugoszláv kormány közeli átszervezésével áll kapcsolatban. Lehetséges, hogy a junius elejére tervezett római dunai értekezlet is egyelőre elmarad. A híreket a Havas információi is megerősítik. Vatikáni körök információi szerint ju-

nus elejére Jeftics jugoszláv miniszterelnököt Rómába várják. Ezalkalommal megtörténik a Jugoszláviával kötendő konkordátum aláírása is, amelynek szövegezése roost folyik.

Beograd, május 17. Maximos görög külügyminiszter ma reggel a jugoszláv fővárosba érkezett, ahol az állomáson Jeftics miniszterelnökkel megbeszélést folytatott.

Veszélyes nemzetközi komplikációkkal fenyeget az olasz-abesszin konfliktus

Anglia komolyan fél attól, hogy a konfliktus háborúhoz vezet. A helyzet rendkívül súlyos. Mussolini a Népszövetség nélkül akarja megoldani a helyzetet

London, május 17. (Rador.) Sir Eric Drummondnak hazahívása, hogy megbeszélést tartson a kormány tagjaival, azt bizonyítja, hogy az angol kormány komolyan fél attól, hogy az olasz-abesszin viszály háborúra fog vezetni. A kormány Drummond jelentése alapján megvizsgálja a helyzetet, a követnek Suvich olasz külügyi államtitkárral folytatott megbeszélése tükrében továbbá Simon külügyminiszternek jelentése alapján George Clerk párizsi angol nagykövettel folytatott megbeszéléséről, valamint Anglia addis-abebai, berlini és bécsi követeinek jelentése alapján. A helyzet rendkívül súlyos a következő okokból: Az abessziniai negus kész elrendelni csapatai mozgósítását, ha Olaszország nem fogadja el a határmegállapító bizottságot és nem kezd meg azonnal a munkálatokat. Másrészt az olasz kormány ebbe nem akar

belemenni és csak az ualual incidens akarja rendezni. Biztos helyről nyert értesülések szerint Mussolini a Népszövetség nélkül akarja megoldani a helyzetet. Ebben az esetben, Londonban azt hiszik, a kishatalmak olyan határozati javaslat arra készíthetné Olasz-ország terjesztési, amely elítéli Olaszországot és szankciókat követelne ellene. Viszont ilyen határozati javaslat arra készíthetné Olaszországot, hogy kilépjen a Népszövetségből. Anglia és Franciaország azonban minden áron el akarja kerülni, mert a genfi intézmény befolyása nagyban szenvedne, ami pedig nem szolgálná a béke ügyét. Az angolok félnek attól, hogy Németország Ausztriában fejtené ki tevékenységét, ha Olaszország afrikai harcokba keveredne, ami rendkívül hosszadalmas és nehéz lenne.

Újabb londoni jelentés szerint az angol

SPORT

Az egységes zsidó sportért

Hogyan szervezzük meg az erdélyi zsidó sportot a Makabi égisze alatt?

Megállapítások és következtetések

Sport: angol szó. Magyarra fordítva körülbelül játékot, kedvtelést, szórakozást jelent. A Makabi Világszervezet mottója pedig: Előbb legyünk zsidók, csak azután sportolók.

Mi volt eddig a helyzet zsidó sportegyesületeinkben? Adva volt egy sportegyesület zsidó névvel, amelyben a jószántából beiratkozott zsidó ifjú szórakozott: futballozhatott, pingpongozott, teniszezett és vívhatott. Mindehhez természetesen pénz kellett, sok pénz, amit a zsidó társadalomtól kellett felhozni, amely viszont csak nehezen tudta megérteni, mire "ordítják azt a sok huszlejt, százejt és ötszáz lejt, amit a zsidó sport céljaira adott. Mert a zsidó társadalom keveset látott és kapott a zsidó sportból.

Ez volna a zsidó sport? Nem. Illetőleg nem egészen. Most, hogy a zsidó sportnak meg van adva a lehetősége igazi célját megadni; a zsidó sportot igazi hivatásának gondosan megépített alapjára helyezni, megmondhatjuk: az erdélyi zsidó sportegyesületek messze sem merítették ki működésükkel a zsidó sport igazi kritériumait.

Mielőtt az egységes zsidó sport megszervezését célzó kérdések részleteibe bocsátkoznánk, legyünk tisztában a zsidó sport igazi céljával. A gettóból kikerülő zsidóság évtizedekre visszamenőleg igyekezett a kereskedelem ágaiban, valamint az intellektuális pályákon elhelyezkedni. A zsidóság mai világ helyzetében azonban mind kevesebb és kevesebb hely jut azokban az életlehetőségi ágakban, amelyek eddig egzisztenciát nyújtottak számára. Új lehetőségek után kellett tehát nézni. A cionista politika már négy évtizeddel ezelőtt kijelölte az utat, amelyen a zsidóság eljut céljához, amely a zsidóság visszazárása bázisát és lehetőséget nyújt az új generációnak új élet kezdésére: Palesztinában és foglalkozásbeli átrétegződésére a szétszórtatásban. A szellemi élet kultúrája megszűnt. A kereskedelmi és intellektuális foglalkozásokat a fizikai munka váltja fel. Kopár földek megtermékenyítése, mocsaras területeknek művelhetővé való átalakítása és nem utolsósorban a megvásárolt földek megőrzése és megvédelme képezi mindenekelőtt is a fiatal zsidó generáció jövőbeni feladatát.

A zsidóság társadalmi strukturájának átalakulásával párhuzamosan változnia kell az ifjúság nevelési metódusának is. Ezt a nevelési munkát részben a zsidó sportegyesületek kell hogy elvégezzék. Nem szórakoztatással, hanem olyan nevelési módszerrel, amelyből a zsidó ifju szellemileg az összes zsidó vonatkozású tudnivalókkal, héber tudással, acélos izmokkal és egészséges testtel kerül ki. A megváltozott viszonyok között a zsidó generáció nevelését immár nem lehet elválasztani a cionista nevelőmunkától. Az egyik éppen olyan fontos, mint a másik. A cionista, de szellemileg fejlett zsidó ifjúság éppoly hasznavehetetlen, mint a zsidó atléta, aki duzzad az erőből, de nem tudja és nincs mire azt felhasználni, attól eltekintve, hogy fogalma sincs a zsidóságról.

Eppen ezért a lehető legsürgősebben meg kell találni a módot a Zsidó Nemzeti Szövetséggel való szoros együttműködésre. A szövetség végezze a cionista nevelést, a sportegyesületek a fizikai előkészítést. Ha az együttműködés lehetősége megvan (amint meg kell hogy legyen), programot kell kidolgozni, úgy a szellemi, mint fizikai nevelést illetőleg. A cionista szervezet, amely az összes Erdélyben működő ifjúsági szervezetek legfelsőbb fóruma kötelezni tudja az ifjúságot a sportolásra — ha természetesen meg van győződve arról, hogy ez a nevelés megfelel a jövő zsidó generáció kívánalmainak. A zsidó sportegyesületek ebbe a fizikai nevelőmunkába be kell hogy kapcsolják a tanuló zsidó ifjúságot is, kezdve az első elemistától, fel a főiskoláig.

Tekintettel arra, hogy csak igen rövid idő választ el a cionista konferencia időpontjától, az erdélyi Makabi szervezet elnöksége haladéknél lépjen érintkezésbe az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnökségével, dolgozzák ki az előzetes együttműködési programot — nagy vonalaiban és a június közepén Targu-Muresen összehívott cionista konferencián határozatban erősítsék meg a cionista szervezet és az Erdélyi Makabi

szervezet között létrejött együttműködést. Ennek alapján a cionista helyi csoportok elnökei hivatalból tagjai az illető város zsidó sportegyesület vezetőségének (ahol nincs, a cionista szervezet támogatása mellett sürgősen meg kell alakítani), akik a cionista nevelés ellenőrzésén kívül felügyelnek a közös program pontos és tervszerű végrehajtása fölött.

A zsidó sportmozgalom új alapokon való megszervezéséhez és fejlesztéséhez mindenekelőtt is agilis vezetőségre van szükség. A zsidó sportegyesületek vezetői ne legyenek sportdiplomáták, de legyenek lelkes, gerinces, önzetlen munkásai a zsidó sportnak. Kimerült vezetők nem alkalmasak arra a hatalmas munkára, amely a zsidó sportegyesületek új vezetőségeire vár. A sportegyesületek vezetőségébe minél több fiatal erőt kell bevonni.

Az erdélyi zsidó sportegyesületek közös irányítás és vezetés alá helyezendők. Ez teljesen centralisztikus alapon szervezendő meg. Az egyes városokban létező sportegyesületek csak helyi csoportjai legyenek az erdélyi Makabi szervezetnek és így természetesen a vagyon is, teher is közös legyen. A sportegyesületek költségvetéseit a Makabi szervezet hagyja jóvá, amint ahogy a beruházások fölött is a központi vezetőség dönt. A Makabi szervezet gondoskodik arról, hogy minden városban megfelelő sportolási terek és terepek álljanak rendelkezésre. Kivétel nélkül minden városban és egyformán.

Természetesen egy ilyen méretű sportakcióhoz megfelelő anyagi fedezetre van szükség. Ennek a felhozása sem probléma azonban akkor, ha a zsidó sportegyesületek olyan működést fejtenek ki, amely a zsidó társadalmat százszázalékosan kielégíti. A megindulásnál a sportegyesületeknek torna-

teremmel és szerekkel való felszerelése fedezésére nagyszabású, országos gyűjtőakciót kell beindítani, központi irányítás és elszámolás mellett. Ezután következne a sportegyesületek tagszerzési akciója. A városok vaiaimennyi zsidóját megleghangu országos proklamációban kell megkeresni, amelyben a zsidó sport célkitűzéseit és szükségességét kell feltárni. A tagsági díj havonta tehetősebbek részére 20 lej, egyébként 5 lej lenne. Ezért a szülői gyermekei a sportegyesület valamennyi szakosztályában, amelyekre orvosi vizsgálat alapján képeseknek nyilvánítottak, sportolhatnak. A továbbiakban Makabi-bélyegeket kell kibocsátani 1 és 2 lejes címletekben. Ezeket a bélyegeket a cionista konferencia előzetes hozzájárulásával minden néven nevezendő zsidó rendezvény: teadélután, estélyi hangverseny, társas összejövetelek, kirándulások és bálók vagy előadások jegyeire kell ragasztani. Az ezen bélyegekből befolyó jövedelmek a zsidó sport alapjára mennek, a központ kezelésében. Ezekből az összegekből kell majd a szegénysorsu gyermekek felszerelését fedezni, hogy a sportolásban minden a higiénikus előírásoknak megfelelően rendelkezésükre álljon.

Milyen sportágakban működjenek a zsidó sportegyesületek. Erre, minthogy a cél adva van, igen könnyű válaszolni: olyan sportágakban, amelyek alkalmasak az izmok művelésére és fejlesztésére és az ifju test rugókon fejlődését elősegítik. Tehát elsősorban: torna. Ezt követi az uszás, amely a sportágak között a legfejlettebb hatású, mint-hogy az uszásnál a test minden része: szív, tüdő, kéz, láb működik és edződik. Az uszás igen fontos és hasznos sportág, ezt kötelezőleg a sportegyesületek erre alkalmas valamennyi tagjának iznie kell. Ezután következne a box, majd az atlétikai sportok és a turistika. Csak másodrangú, de nem hátrébe szorított szerepet játszanak a zsidó sportegyesületek életében a többi sportágak: futball, asztalitenisz, vívás, stb., stb.

A zsidó sportegyesületeknek nevelőmunkát kell végezni, tehát a rekordjelítésményekre való törekvés csak mellékszempont lehet. Ez amugyis eljön magától, amint a sportolók az egyes sportágakban olyan előrehaladást tapasztalnak, amely őket annak fejlesztésére ambícionálja.

Schasesem kedvezett jobban az idő a zsidó sport mozgalmának kiépítésére, mint a jelenben. A már megalakult Makabi szervezetnek tehát sürgős feladata, hogy az egységes

zsidó sport problémáját halasztás nélkül megoldva, kezdje meg a munkát. A zsidó társadalomnak testben és lélekben edzett zsidó generációra van szüksége, olyan sportolókra akik feszülő izmaikon öntudatosan, büszkén viselik a kék-fehér dresszt, rajta a Magen Daviddal, mely alatt igaz zsidó szív dobog.

Weisz Ignác

Ma este a Villamosmű sportünnepélye

Cluj, május 17. Az alig egyéves mult visszatekintő Villamosmű sportegyesület rövid fennállása alatt igen gazdag sporttevékenységet fejtett ki. Az egyesület valamennyi szakosztálya az egy év alatt hatalmas felődött és ma már Cluj sportéletében komoly tényező lett. A futball, asztalitenisz, tekesportokon kívül az egyesület igen komoly munkát végzett az elmúlt szomban tornában és ezt ma este 9 órai kezdettel szeszonzáró sportünnepélyvel ünnepli meg. A sportünnepély műsora: 1. Megnyitóbéséd. 2. Férfiszabadgyakorlatok. 3. Buzagánygyakorlatok (hölgyek). 4. Férfigyakorlatok. 5. Sziertorna. 6. Asztalitenisz bemutató. 7. Hölgyszabadgyakorlatok. 8. Gyerekszabadgyakorlatok. 9. Szabadgyakorlatokat mutat be az egyesület kisleány csoportja. 10. Ritmikus hölgy-gyakorlatok. 11. Sziertorna. 12. Világító buzagánygyakorlatok. Az előkészítés és rendezés fáradságos munkáját Metes és David mérnökök és Morariu Albin végzik. A belépés díjtalan.

MOLNÁR GYURI, a Hungária volt válogatott csatára, aki hosszabb ideig az Universitatea edzője volt, hasonló minőségben Varsóban működik. Tevékenységével annyira meg vannak elégedve, hogy szerződését újabb négy évre meghosszabbították.

BÉCSBEN a Manchester City csapata csütörtökön 4:3 (0:3) arányú vereséget szenvedett az Auszriától.

A ROMANIA—JUVENTUS mai nemzeti bajnoki mérkőzést a brailai Klein vezeti.

AZ FC WIEN LEGYŐZTE A VENUST. Bucurestiből jelentik: Tegnap este játszott a FC Wien harmadik mérkőzését a román bajnok Venus ellen, amelye 2:0-ás féllidő után 3:2 arányban legyőzött.

KÜZGAZDASÁG

Éles ellentétek robbantak ki az exportörök és a kormány között

A gabonaexportörök a kiviteli prémios rendszer ellen tiltakoznak. Súlyos véleményeltérés a kereskedelmi minisztérium és a Banca Nationala között

Bucuresti, május 17. (Az Uj Kelet tud.) Az árucserre rendjének hosszú időn keresztül tartó bizonytalansága kezdi éreztetni kellemetlen hatását nemcsak pénzügyi téren, az állandó devizahiányban, hanem a forgalom terén is.

Az általános tájékoztatásnak és bizonytalanságnak első jelensége az, hogy a jegybank május tizenharmadikán visszautasította a kompenzációs devizák letételének elfogadását. A kompenzációs engedélyek birtokában levő vállalatoknak a vonatkozó miniszteri rendelet szerint május tizenharmadikáig kellett a Banca Nationalan átadniuk a kivittel szerzett devizák 20 százalékát. A jegybank igazgatósága azonban e rendeletet úgy értelmezte, hogy május tizenharmadika már nem volt teljesítési nap és aki május 12-ikéig nem fizette a jegybankot illető devizát, az már nem jogosult engedélyt kihasználni. Minthogy azonban itt nagyrészt már lebonyolított üzletekről van szó, a konfliktus nem lehet egykönnyen elintézni.

Még súlyosabb a helyzet a gabonaexportörökknél, akiknek szövetsége izgalmas gyűlést tartott, amelyen kimondták, hogy a kiviteli prémiumok mellett a jövőben nem hajlandók gabonát exportálni. A gabonaexportörök az exportjuttalom rendszer mellett ugyanis a legrosszabb tapasztalatokat szerezték.

Vannak prémiumkövetelések, amelyeket az állam már három éve nem fizet ki és ma már nem is bízthatják a kereskedőket azzal, hogy ekkor vagy máskor pénzt kapnak. Talvaly és az idén tavasszal is éltetven volt még a kiviteli prémiumok rendszere: a helyzet azonban nem változott, az exportörök ezt a követelésüket sem kapták meg. A prémiu-

nok ellenértéke befolyt az államkasszába, de a megszortult kincstart el is költötte azt és a kereskedők hiába szaladgáltak a pénzüik után.

Érthető tehát, ha a kereskedők ilyen rendszer mellett nem vállalkoznak további kivitelre. Kimondták, hogy ha az állam nem tud más módot találni a kivitel előmozdítására, akkor a prémiumot adja az állam a termelőnek és ne a kereskedőnek.

Az exportörök úgy képzik a kivitel lebonyolítását, hogy a termelőnek, akitől a gabonát kiviteli célra megvásárolták, igazolványt adnak arról, hogy a gabonájuk kiment az országból és a mezőgazdák jelentkezzenek a kivittel igazoló okmányokkal az állammal a prémium átvétele céljából.

A kérdés csak az, hogy a termelők elfogadják-e majd a fizetés egy részletét készpénz helyett ilyen bizonyítványokban?

Az exportörök további kérelme a kivitelből származó devizák szabadforgalmának tényleges biztosítása. Elvileg a devizák szabad forgalma eddig is meg volt, de forgalomba deviza nem került, mert a rendelkezés a Banca Nationalan nem volt inyre és nem adott ki devizát szabad forgalomra. Az exportörök azt kívánják, hogy a kivittel szerzett fizetési eszközök ne kerüljenek a jegybank birtokába, hanem hagyják meg ezeket az exportöröknek, illetőleg az autorizált bankoknál és tulajdonosaikat ne kényszerítsék annak záros határidőn belül való eladására.

Panaszkodnak az exportörök amiat is, hogy a jegybank késik a kivitel számlák utolsó részletének kifizetésével olyankor is, ha az exportör már bevagonirozta a kivitelre szánt árut és minden iratot beszolgáltatót a jegybankhoz. Ennek az eljárásnak az a következménye, hogy az exportör választott bíró-

ságok elé kerül kiüföldön azon a címen, hogy vállalt kötelezettségeinek nem tett egeget.

Végül tiltakoznak a gabonaexportörök azon mód ellen is, hogy a kompenzációs engedélyek kiadása történik.

Az export-import rendszer körülötti konfliktusok sora azonban ezzel még nem ér véget. Van egy igen súlyos belső véleményeltérés a Kereskedelmi minisztérium és a Banca Nationala között is az arany beváltási árának helyesebben beváltási hasznának kérdésében. Az arany átvételi ára ma kilogrammonként 111.111 lej. A hazai aranybányák ezért az összegért kötelesek termékeiket beszoigáltatni a jegybanknak. A kereskedelmi miniszter azonban rájött arra, hogy a lefoglalás jogát a Banca Nationala az állam nevében, tehát csak az állam javára gyakorolhatja és nem a sajátmaga hasznára.

Követeli a minisztérium ennél fogva, hogy az arany beváltási ára magasabban legyen megállapítva, hogy a haszon az aranybánya tulajdonosoknak és ne a Banca Nationala részvényeseinek jusson, akiket ez semmiképpen sem illet meg.

A második orosz „ötéves-terv“ harmadik éve. Londonból jelentik: 1935 év a második orosz „ötéves-terv“ harmadik évét jelenti. Oriási erőfeszítések folynak, melyeket a háborus készülődések váltanak ki. A közlekedési eszközökre és utakra helyezik a súlyt az oroszok ebben az esztendőben. A vasut vagonparkját 1723 mozdonyval és 80 ezer kocsiival kívánják emelni. Hatalmas mértékben fokozzák a mezőgazdasági termelést is. A buzatermést 8 százalékkal, a textilnyersanyagok termelését 21 százalékkal, a takarmány termelését 33 százalékkal, az állat tenyésztés eredményét 17 százalékkal. Az ipari termelést 16 százalékkal fokozzák.

Orvosok, mérnökök, gyárák!

Minden magyar, német, román, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól Cluj, jetezve, mely szakma érdekli.

Konfliktus

Roosevelt

Washington, veit elnök újabb resszusban levő hogy az N. R. A. vel meghosszabb a szenátus csahozzá a megho Egyidejű jel

Fantazizás a Lepecsételt műhelyek

Bucuresti, máj Az Adeverul jele különösképpen C méreteket ölt az egyre növekvő e adókövető hatásót az érdekeltek ban tiltakozott a A mészárosok, a lónós szigorral hogy beszüntetik sai való ellátása te ezt az elhatár két tanácsost küll gálására. A mész lentették, hogy ke adóterheteket és a enyhítenének, ug

„A hit

Román

Bucuresti, május Mihail Sadoveanu, regényíró nem a nek örvend jobbold nak az a megbocsát csak tehetséges, de kodó ember is, ak fogását a nyilváno azután Botosaniban na tartania, botrán lovagjai és megak elő román írók alk nelemből vett tárgy

„A kökors

Sadoveanu most tot adott a bucuress bizonyal válasz a — A hitlerizmt egyéb, mint a borz eltévelyedése: az e sa, a kőkorszakhoz retém hinni, hogy csak arra volt jó, tassa a munkanélk felháborodását, fe magára-ébredése és való visszatérés. M moldovai arisztokrá reimmességét és nem tanuk, hogy az e állandó harcban áll

Mind A cluj Brit 3:9 órai kezd

MA emlékünnepé biográfiájár dor, Mamor orvos: Dr W

Konfliktus Roosevelt és az amerikai parlament között

Roosevelt szembehelyezkedve ellenfeivel, bejelentette a N. R. A. programjának két éves meghosszabbítását

Washington, május 17. (Rador.) Roosevelt elnök újabb kihívást intézett a kongresszusban levő ellenfeleihez. Bejelentette, hogy az N. R. A. programját újabb két évvel meghosszabbítja, dacára annak, hogy a szenátus csak 1936. április 1-ig járult hozzá a meghosszabbításhoz.

Egyidejű jelentés szerint Roosevelt el-

nök vétőjogával fog élni a Patman-törvény ellen, amely pénzbeli kárpótlást akar folyósítani a volt frontharcosoknak. Viszont a törvény hívei azt híresztelik, hogy kétharmad többséget sikerült szerezniük, amivel az alkotmány értelmében hatályon kívül helyezik az elnöki vétőt.

Fantasztikus méreteket öltött az adóterror Bukovinában

Lepecsételtek harmincnégy adóhátralékos cernauti fodrász műhelyét. Nem vágnak és sztrájkjal fenyegetőznek a mészárosok

Bucuresti, május 17. (Az Uj Kelet tud.) Az Adeverul jelentése szerint Bucovinában, különösképpen Cernautiban fantasztikus méreteket ölt az adóterror. A lakosság egyre növekvő elégedetlenséget tanúsít az adókövető hatóságok szigorával szemben, sőt az érdekeltek egy része erőteljes formában tiltakozott az adók felszólása ellen. A mészárosok, akiket ebben az évben különös szigorral sújtottak, elhatározták, hogy beszüntetik a vágatást. A város huszal való ellátása természetesen megszenvedte ezt az elhatározást. A város vezetősége két tanácsost küldött ki a helyzet megvizsgálására. A mészárosok képviselői kijelentették, hogy képtelenek elviselni a nagy adóterheket és amennyiben azokon nem enyhítenének, úgy sztrájkba lépnek.

Marmeliuc polgármester ezzel kapcsolatosan érintkezésbe lépett Bucioaga és Cutiu pénzügyigazgatókkal, valamint Popescu törvényszéki elnökkel, aki egyúttal az adókövető bizottság elnöke is. A polgármester kérte az utóbbit, hogy a mészárosokra jövedelmüknek megfelelő adókat vessen ki.

Ugyancsak tegnap az adóhivatal ágensei 34 fodrászműhelyt pecsételtek le, amelyeknek tulajdonosai hátralékban vannak adójukkal. A fodrász-szövetség panasszal fordult a hatóságokhoz, és ugyanakkor az ügyészség intervencióját is kérte arra való hivatkozással, hogy az adókövetők eljárása törvénytelen volt. Az ügyészség eddig még nem fogatosított semmilyen intézkedést. A cernauti fodrászok körében nagy izgalom uralkodik.

„A hitlerizmus: a kőkorszakhoz való visszatérés“

Románia legnagyobb élő regényírója a fajvédelem ellen

Bucuresti, május 17. (Az Uj Kelet tud.) Mihail Sadoveanu, a legnagyobb élő román regényíró nem a legnagyobb népszerűségnek örvendő jobboldali körökben. Sadoveanu-nak az a megbocsáthatatlan bűne, hogy nemcsak tehetséges, de haladó szellemben gondolkodó ember is, akinek van bátorsága felfogását a nyilvánosság elé is vinni. Emiatt azután Botosaniban, ahol előadást kellett volna tartania, botránnyal rendezték a jobboldali lovagjai és megakadályozták a legnagyobb élő román írótt abban, hogy a román történelemből vett tárgyat ismertesse.

„A kőkorszakhoz való visszatérés“.

Sadoveanu most igen érdekes nyilatkozatot adott a bucaresti lapoknak, amely minden bizonnyal válasz a botosani tüntetésre.

„A hitlerizmus — mondotta — nem egyéb, mint a borzalmas háború utáni idők eltévelyedése: az emberi ösztönök elvadásása, a kőkorszakhoz való visszatérés. En szeretném hinni, hogy a hitlerizmust, amely csak arra volt jó, hogy pillanatnyilag elaltassa a munkanélküliség nélkülözéseit és felháborodását, fel fogja váltani a világ magára-ébredése és az igazi civilizációhoz való visszatérés. Mi, akik ismertük a régi moldovai arisztokrácia politikai és vallási türelmességét és nemességét, meg kell állapítanunk, hogy az emberiség mai nemessége állandó harcban áll az elvadásáshoz való vissz-

szatéréssel. Inkább haljunk meg, semmint, hogy megérjük egy ilyen korszak bekövetkezését.

A németek nagy dolgot csinálnak az ő fajtisztaságukból, holott a történelem azt tanítja, hogy a poroszok szláv eredetűek. Ma is megőrizték a szlávoktól teljes vadságukat és a muszkákhoz való külső hasonlóságukat. Az igazi német faj, ha úgy tetszik, a franciák között kell keresni, akik elgallosított teutonok. A faj igen nehezen meghatározható komplex valami. Valamely fajon belül lényeges differenciálódások létezhetnek. Például: én és Topirceanu nevű íróársam egyaránt fajrománok vagyunk. Én azonban északi vagyok: magas, szélesvállú, szőke, kékszemű, Topirceanu viszont sovány, fekete-haju, élénk — déli temperamentum.

Az emberek örültségének nincsen határa

A politikai aktualitásokra rátérve, Sadoveanu kifejtette, hogy nem hisz egy közeli háború lehetőségében. Az emberek örültségének azonban nincsen határa. A történelem azt tanítja, hogy voltak még civilizációk a földön, amelyek megsemmisültek és eltűntek a földtekéről, mintha nem is léteztek volna. Még nem ócsodta-e fel teljesen az 1914-ben elkezdődött borzalmából. Egy újabb mészárlás kétségtelenül, a jelenlegi emberiség és a civilizáció végét jelentené.

Minden zsidó ott legyen!

A clujai Brit Hanoar Hamizrachit szervezettel által folyó hó 19-én, vasárnap este 8 órai kezdettel az unitárius kol légiumban (Calea Marechal Foch 12) rendezendő

MAIMONIDES

emlékműnépélyen. Előadók: Megnyitó: Schwartz Zoltán. Maimonidesz biográfiájáról: Rabbi Klein Eljáhu, Maimonidesz mint filozófus: Dr. Pollák Sándor, Maimonidesz mint kodifikátor: Dr. Glazner Izsák, Maimonidesz mint orvos: Dr. Weisz Fülöp, Maimonidesz mint etikus: Dr. Pisztiner Avram.

IMPRIMALT SELYMEK

CLUJ STR. GEN. NECUCEA 2. (RENDEL. PÁLÓTA)

BRASOV PIATA LIBERTĂȚII 3 (SZABADSÁGTER (BUZASON))

SIBIU STR. REGINA MARIA 34 (HELTAUERGASSE)

Anglia csak a nagyhatalmakkal való megegyezés esetén tér vissza az aranyalaphoz

Neville Chamberlain érdekes beszéde a bankárok bankettjén

London, május 17. (Rador.) Neville Chamberlain tegnap a bankárok bankettjén előadást tartott a monetáris problémáról. Rámutatott arra, hogy az aranyalaphoz való visszatérés csak a nagyhatalmakkal való megegyezés alapján lehetséges. A valuták értékét nem lehet csak a többi gazdasági tényezővel kapcsolatban ellenőrizni. A pénz értéke az árucserre és a tőkeátszter eredménye és gyerekes lenne előbb megkísérlni a stabilizációt, mielőtt e tényezők felkészültek volna erre az operációra. Alighatóm, hogy a stabilizáció egyik végső célunkat képezi. Eppen ezért továbbra is ellenőrizni fogjuk pénzügyi helyzetünket és akkor fogunk határozatot hozni, mikor úgy fog látszani, hogy az hasznos eredményeket hozhat.

A romániai „Haovéd“ konferenciája Baltiban

A napokban tartotta meg első országos konferenciáját Baltiban a romániai „Haovéd“ szervezet, melynek tagjai az idősebb zsidó iparos generációból rekrutálódnak és a palesztinai dolgozó élet szolgálatába akarnak szegődni. A legtöbb zsidó centrumban működnek „Haovéd“-csoporthoz, melyeknek az a hivatása, hogy megszervezzék és előkészítsék a palesztinai munkára azon dolgozó elemeket, akik koruknál fogva már nem lehetnek az ifjusági chaluc-mozgalom tagjai. A balti konferencián a különböző városokból összegyűlt delegáltakon kívül megjelentek a Hechaluc romániai központja, a Poalé Cion és Ceiré Cion munkáspártok reprezentánsai, akiknek kezdeményezésére alakult meg a romániai Haovéd-szervezet. Erdélyből I. Glück (Cluj) és M. Wiesel (Viseul de sus) jelentek meg. A konferencia behatóan megvitatta a mozgalom belső és külső problémáit. Többek között elhatározta, hogy széleskörű szervezési kampányt indít be azon városokban, ahol még nem működnek Haovéd-csoportok. Ennek eredményeként Erdély több városában, Dejen, Tg.-Muresen, Timisoaran, stb. kezdeményező bizottságok

alakultak a Haovéd megszervezésére. A konferencia elhatározta továbbá, hogy az eddig megállapított 35 éves korhatárt megváltoztatja és ezentul minden 25-43 éves iparos ember részt vehet a Haovédban és a szervezeti munkával megszerezheti az allija jogát. A Haovéd magévá tette az Erec Jiszraél Haovédet programját. A szervezet clujai címe: Uniunea Nationala Evreasca pt. Haovéd, str. Saguna 7.

Az óceánjárókon kitört sztrájkjal foglalkozott a francia minisztertanács

Párizs, május 17. (Rador.) Ma délelőtt Flandin elnöke alatt minisztertanács foglalkozott a francia óceánjárókon kitört sztrájkjal és felhatalmazta a tengerészeti minisztert, tegye meg a szükséges intézkedéseket és a törvényben előírt büntetőszankciókat alkalmazza, hogy a tulajdonosok és a munkások közti ellentéteknek véget vessen.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Baskircsev Mária

Andai Ernő és Bálint Lajos színművének bemutatója a Magyar Színházban

Baskircsev Mária alakja a múlté ugyan, de elmulásának időpontját még nem lengi át a történelem levegője. Ideges, érdekes, a női szerelvények és az emberi fájdalmak gazdag tárházát nyújtó naplóját még ma is érdekes olvasmány: a múlt század legjobb éveinek teljében álló kultúrnapja ragyogja be.

Eppen ezért a róla szóló színdarab, amelyet tegnap este mutatott be a Magyar Színház, nem sorozható a par excellence történelmi színdarabok közé. Inkább egy kivételes női lélek szárnyalásának és letörésének dramatizált története, mely ma már ugyan sokat veszített aktualitásából, de még mindig gazdag emberi dokumentumokban és finom lélektani megfigyelésekben.

A színdarab maga nincs telítve drámai feszültségekkel, mégis érdekes, lekötő, hiszen hősnője igazi egyéniség, bőséges változatával a hangulatoknak, színeknek és érzelmeknek.

Hogy a kép és a lélektani összbemérés, amit a színdarab nyújt, nem esik napjaink sikkjába s tulságosan magán viseli egy leltint osztály szenvedélyeinek és gondolkodásának ellenszenves bélyegét: ez nem változtat azon a tényen, hogy a darab szerzői mindent megtettek a tehetséges arisztokrata-lány igazi arculatának megmutatására.

A bemutatott színmű sehol sem törekszik olcsó hatásokra s inkább az általános emberi (női) vonások kiemelését, mint az olcsó romantika frázisainak hangzatosítását tartja főfeladatának. Ezzel érik el a szerzők, hogy bár a darab teljesen mellőzi a tendenciákat, mégis érdekes tanulságokat nyújt a közönség számára.

A női lélek alapvető gyengeségei és zavarai mutatkoznak meg benne: rosszul felismert elhivatottságok, a túlzás és diszharmonia jelenségei ott, ahol csak a harmonia segíthet, kiegyensúlyozatlan érzelmek uralkodnak az értelem és az értelem diktatúrája a legtisztább és legemberibb érzelmeken.

Ez a zavar, ez a diszharmonia az, ami Baskircsev Máriaiban túlnő a tehetség, a nagyra-örömpendelési jogát követelő modern és független nő egyéniségén és a tipikus, az általános felé mutat.

A darabnak meg van az az előnye is, hogy egy-két figuráján nem érezzük a papírosítást, mert élettel telítettek és túl a kormilión és a korérmekben: örök szenvedélyek és örök fájdalmak megszóllatottai.

S ha a „Baskircsev Mária” nem is remekmű, annyit el kell ismerni róla, hogy napjaink színpadi giccs-özönvízében egy kicsit cázist jelent s a szerzők a művész igényével és részben tehetségével nyultak e finom, halk, tragikus női virág alakjához.

Ezt megérezte az előadás nézőtársa is: az előadás nem távozott kiábrándultsággal a nézőtérrel.

Baskircsev Mária finom, törékeny, szilaj és tragikus alakját Fényes Alice alakította. Feledhetetlenül, magával ragadóan és egy nagy színjátszó tehetség kinyilatkoztatás-szerű megmutatkozásával. A nagy tragikák játszhattak így életük fiatalos ragyogásában, mint ahogyan ez a fiatal, kedves, de-cens színésznő. Még nincs abban a korban, amelyben beszédhangja természet-szerűleg tömörebb csengésű, s az őszinte és igaz hangokat kellő erővel is aláhangsúlyozó lehetne. Ennek ellenére csaknem végig magas nívón vitte és tartotta nehéz szerepét olyan Baskircsev Mária volt, aki egy kicsit saját magát is játszotta. Saját gazdag, fiatal, ideges, romantikus és asszonyian realis életét. Sikere nagy és valóban megérdemelt volt.

Kovács György, mint Bastien Lepage, igyekezett a hősnő méltó partnere lenni s ez

javarészt teljesen sikerült is neki. Megjelenése mindenesetre nagyon színpadikus volt. Balázs Samu öreg festője szintén melegséget, jószágot, mély emberiséget árasztott. Hasonló kvalitásokat mutatott Berengh az orvos és V. Hegyi Lili az unoka-

nóvér szerepében. Váró Annie Breslau-kisasszonya több jelenetben kimondottan hatásos volt.

Feltűnően jó volt Czoppán Flóra, aki egy öregedő festőakadémiai növendéket személyesített meg sok humorral és komikummal.

Emlékre méltóan járultak hozzá a jó, összjátékra törekvő előadáshoz: Tompa Pufi, Benes Ilona, Miklóssy Margit, Ditrői P. Béla.

A rendezés kifogástalan munkáját Foth Elek végezte. (s. l.)

SZÍNHÁZ-FILM

Szombati és vasárnapi előadások

Szombaton két, vasárnap három előadás lesz a színházban.

Szombaton 4-kor először kerül színre olcsó helyárakkal Hunyady Sándor remek énekes, zenés vígjátéka,

A három sárkány.

Este 9-kor a nagysikerű

En és a kisöcsém

kerül színre, amely már csaknem elérte az első jubileumot.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat d. u. 4: **A három sárkány.** (Hunyady Sándor zenés, énekes vígjátékának első olcsó helyáras előadása.)

Szombat este 9: **En és a kisöcsém.** (A címszerepben Gábor Márával.)

Vasárnap d. u. 3: **Vadvirág.** (Solymosán Magdával, olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: **Baskircseff Mária.** (Uj-donság, harmadszor.)

Vasárnap este 9: **Viki.** (A címszerepben Solymosán Magdával.)

Hétfő este 9: **Sárga lilom.** (Népszerű előadás, olcsó, 25 és 15 lejes helyárakkal.)

Kedd este 9: **Lovagias ügy.** (Hunyady Sándor páratlan sikerű legújabb vígjátéka, a Víg-színház jelenlegi műsordarabja, Erdélyben először, a világhírű szerző jelenlétében. Premierbérlet 25 sz.)

Szerdán és a következő napokon: **Lovagias ügy.**

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Szerdától: Szezonnyitó premier: **Kard és kereszt.** A szerelem és önmegtartás szimfóniája. Főszerepben: Jose Mojica. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma dupla ragyogó slágerek: I. Nagy premier: **Csak egy kis lány van a világon.** Nagy operett Offenbach zenéjével. Főszerepben: Magda Schneider. II. A vadlovak királya Rex, a csodalóval.

SZÓTÁR-ÓRIÁS

Dr. Cherestiesiu

Román-magyar 1100 lap 300 helyett 150 lej Magyar-román két kötetes, 2000 lap

600 helyett 300 lej Román nyelvű 200 lap 100 lej helyett 45 lej

Együtt: 4 kötet, félvászonkötésbe kötve, 3300 lap, 495 lej. Román nyelvű 100 ujságcikkek, élcek és képekkel" 370 lap 150 lej.

Postán utánvétel portómentesen.

LEPAGE -nál Cluj

Kérje a nyelv- és szótárkönyvek jegyzékét.

Vasárnap délután 3-kor Solymosán Magdával a címszerepben a

Vadvirág

kerül színre, 6 órakor pedig a diadalmas sikerű

Baskircseff Mária

szerepel a műsoron.

Este 9 órakor a

Viki

kerül színre Solymosán Magdával és Kovács Györggyel.

Hétfőn este olcsó helyáras népies előadás: **A sárga lilom.**

ANTON ROSENZWEIG
zsidó könyvkereskedés — ספרים והדפוסים
Cluj, Piața Mihai Viteazul 37.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, május 18.

Bucuresti. 12: Lemezek. 13.40: Könnyű lemezek. 14: Katonazene. 19.20: Keleti zene lemezek. 20: Rádiózenekar énekkarral. — 21.20: Nottara szimfonikus műveiből 30 éves működésének évfordulója alkalmából. Rádiózenekar a szerző vezetésével. 22.45: Vendég-lői zene.

Budapest. 6.45: Torna. Utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: A Mária Terézia gyalogezred zenekara. 13.30: Balalajkazenekar. 17.30: Zongorahangverseny. 18.25: Cigányzene. 19.15: Vidám est. 23.20: Jazz. 0.05: Hírek.

Droitwich. 19.30: Filmlemezek.

London. 22: Táncczene.

Bécs. 13.30: Opera és operett lemezek. 21.30: Hangverseny. Közreműködik Vera Schwartz és Piccaver és a szimfonikus zenekara.

Prága. 17: Orosz dalok és áriák.

Kopenhága. 20.30: Modern dalok.

Strassbourg. 20.30: Tarkaest.

Ljubljana 18: Rádiózenekar.

Zágráb. 22.15: Fuvózenekar.

Luxembourg. 21.10: Josephine Baker estje.

21.50: Könnyű francia zene.

Berlin. 22.30: Rádiózenekar. Éjjeli hangverseny.

Breslau. 20.10: A sziléziai filharmónikusok hangversenye 22.30: Táncczene.

Deutschlandsender. 18.45: Vidám zene lantdalokkal.

Frankfurt. 20.15: Tarkaest.

Osló. 20: Weinberger: Svanda. Opera.

Milánó. 20.50: Szimfonikus hangverseny.

Utána hanglemezek.

Róma. 20.45: Rádiózenekar. De Vito hegedűművész és Gatti énekesnővel. Utána táncczene.

Palesztinát a cionista szervezet építi

A cionista szervezet erőssége a

Sékel

Zsidók, erősítsétek a cionista szervezetet. Váltátok ki sékeleiteket

Magyar Zsidó LEXIKON

ujból kapható. Szerk.: Ujvári Péter. Nagy lexikonalak. 1028 lap, fehér papír, díszes félbőrökötés a korábbi 2000 lej ár helyett.

330 Lei LEPAGE-

-nál Cluj. Postán utánvétel. Beküldve portómentesen.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szö 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 28 lej. Alláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Nősülnének: 37 éves izr. érettségizett, jó-módu jugoszláviai kereskedő; 33 éves elvált izr. gyermektelen, szeszital szakmabeli vegyész; 28 éves, izr. praktizáló orvos; 27 éves izr. érettségizett, kisebb gyár tulajdonosa; 29 éves elvált, gyermektelen izr. droguista. Meghívott „Mirea” hoda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Négykarikás vendéglői főzőkemence, elköl-tőzés miatt, jutányos áron eladó. Str. Fântă-nele 37.

Gyalult és fős savanyu káposzta kgr-ként 3 lejért kapható Str. Filipescu 7. Délután 3-6-ig. Ugyanott két káposztáshordó el-adó.

Különbéjratu napos butorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Török Mária, Stroescu 11/a.

Eladó 12%-ot jövedelmező cluji központi fekvésű ingatlan. Értekezni Hermanstädter Allgemeine Sparkassa cluji fiókjánál.

Fűszer és gyarmat angro-szakmában teljes jártassággal bíró egyént keresek, ki uta-zói minőségben volt alkalmazva. Bihar megyében ismeretséggel bírok előnyben. Cim: Fuchs Marcell, Satumare, Tepes Voda 45.

Intelligens, szerényigényű, komoly nő otthont találhat. Munkaköre: házvezetés (cseléd), két árva leánykának gondozása. Ajánlatokat „Családtag” jellegre Par-füméria Ideal, Târgu-Mures továbbít.

Keresek megvételre német nyelvű Gabels-berger gyorsírási könyvet. Cim a kiadóban.

Jól bevezetett fűszerüzlet italméressel, trafik-kal, elköltőzés miatt átadó. Cim „Eztes egzisztencia” jellegre.

Keresek azonnalra vallásos zsidó szak-csémót, ki önállóan süt, főz. Cim: Treitel Izidor, Alba-Iulia.

Orán. kóser főzérő mindenben megbiz-ható. uri családhoz június 1-re ajánkozik. Cime: Sándor Iván & Co. Arad.

Nyaralattás, brasovi zsidó uri családnál, szép, portmentes lakásban. Gyerekeke. vál-lalunk. Cim a kiadóban.

Agilis, garanciaképes fiatalember keres kopviseletet a buccresti piacra, bármilyen szakmában. Ajánlatot „Erdélyi” jellegre a kiadóba kér.

Keresek megvételre Albina betétkönyvet. „500 ezer lej” jellegre kiadóba.

Zsido iszvitéselőző 5-10.000 lej garanciá-val iródi vagy pénztárnoki állást keres. „Jó munkaerő” jellegre a kiadóba.

Bőr-, textil szövőfonalnak bevezetett üzlet-helyiség Mihai Viteazul tér 33-34 alatt ki-adó. Értekezni: Házmesternél.

Hamilton héber-magyar és magyar-hé-ber szótár kapható az Uj Kelet könyvostá-lyában. Ara szóindex-szel együtt Lei 60.-

PHILO LEXIKON

1935 Handbuch des jüdischen Wissens

800 hasáb, 250 képpel, 40 képtábla és térkép

240 lej

LEPAGE-nál Cluj

Kérjen ingyen „Judaica” jegyzékét.

330 villany-
Ce
Pia
Tel

Mihalache é
sa. Bucarestből
rendkívül ünneps
háziipari iskola
közoktatásügyi
tatta az iskola
Mihalache, ak b
hogyan vannak ter
pártkülönbség. M
trombitás az o
anyira kell erő
támogatása érde
— A paraguay
liviaiakat. Assu
guar. c-apatok
deyepugat. A b
vornultak. A pa
lőszert zsákmaný
— Valutasib
tak egy apácát.
valutasibólásért
re vont egy St.
rint tiltott uton
kát csempéztett
csak a devizator
dat emeltek több
apáca ellen is. A
zése nagy feltü
kicsempéztett ma

— A Bné Jis
Folyó hó 21-én,
viii közgyűlést t
iskola termében.
sét kéri a vezetős

— Einstein: B
mű könyve most
véleménye az éle
demokráciáról, z
rodalomról és a
ára fűzve 116, 6
Cluj. Kérjen „J
től.

Akinek
megrek
vannak
„Bixác
Számos
va. Mi
rakat:

— Tiltott hat
soaról jelentik
epilógusa zajlott
róság előtt. Haj
három esztendő
nyaralt és megis
vü sánnicolau-ma
relem fejlődött k
utazott Szolnok
ostromló és hiv
fiu hívására elh
nicolau-Marera.
reznai az utlevele
Cenád mellett át
sek összeházaso
nem tartott soká
ján összeveszték
leségét feljelente
táratlépésért. Ig
timisoarai hadbí
és szerelmét hoz
hadbíroság hono
szabadlábra hely
történ és csaló
aokra.

HIREK

330 lei

villany-vasaló

Constructio
Piata Unirii 32
Telefon: 83

Mihalache és Anghelescu dr. barátokozása. Bucarestből jelentik: Tegnap zárták be a rendkívül ünnepélyes keretében a fővárosi háziipari iskola előadásait. Dr. Anghelescu közoktatási miniszterén kívül, aki méltatta az iskola tevékenységét, jelen volt Mihalache, ak beszédében rámutatott arra, hogy vannak térrétegek, ahol megszűnik a pártkülönbség. Mikor a mozgósításra hív a trombitaszó az ország védelme érdekében, annyira kell erőnket egyesíteni az iskola támogatása érdekében.

A paraguayi csapatok megverték a bolíviaiakat. Assuncionból jelentik: A paraguayi csapatok rohammal elfoglalták Maa-deyepuegat. A bolíviaiak Buybe felé visszavonultak. A paraguayiak nagymennyiségű löszert zsákmányoltak.

Valutásibólásért bíróság elé állítottak egy apácát. Berlinből jelentik: Tegnap valutásibólásért a kölni bíróság felelősségre vont egy St. Vincés apácát. A vád szerint tiltott uton negyedmillió német márkát csempészett ki az országból. Ugyancsak a devizatörvény megsértése miatt vádat emeltek több más St. Vincés rendbeli apáca ellen is. A valutacsempészés leleplezése nagy feltűnést keltett. A külföldre kicsempészett márka többmillióra rug.

Bélnyereség és kínzó főfájások, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűviz gyorsan és biztosan megszünteti a hasiszervek pangását.

Gyermeknap. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó felkérésére Lag Beomer napján minden zsidó iskola gyermeknapot rendez, amelynek bevételé a zsidó árvák nyaraltatását fogja szolgálni. Minden zsidó gyermek tartsa testvéri kötelességének, hogy a maga egy napi uzsomnapjával járuljon hozzá az árva és szegény gyermekek nyaraltatásához. A gyermekek részére Lag Beomer napján tanítóik, hitoktatóik előadást fognak tartani az árvagondozás és a zsidó szociális munka jelentőségéről. A gyermekeken kívül a felnőtteknek is kötelességük a maguk adományaival hozzájárulni ahhoz, hogy minél több arra szoruló szegény gyermek részesülhessen a nyaraltatás áldásaiban. Az adományok az Erdélyi Zsidó Árvagondozó helyicsoportjaihoz, vagy központi irodájához (Cluj, Str. Paris 36) juttatandók, telefonártesítésre (6-82) azok beszédésére pénzbeszedőt küldenek ki.

Bukovinában havazik. Cernautiból jelentik: Tegnap reggeltől kezdve Bukovina hegyes vidékein havazás indult meg, mely majdnem az egész nap folyamán tartott. Egyes helyeken a hó vastagsága elérte az 5-10 centimétert. A legelőre hajtott állatok sokat szenvedtek a hideg miatt.

Nem alkalmazható az álláshalmozási törvény. Bucarestből jelentik: Ismeretes, hogy a múlt évi törvényhozás alatt megszavazott álláshalmozási törvénybe olyan szerkesztési és jogi ellentmondások kerültek be, amelyek miatt a törvény nem volt alkalmazható. A kormány annak idején úgy döntött, hogy a törvény minisztertanácsi naplóval kiegészíti olyképpen, hogy egyszakosos törvényt szerkeszt hozzá. A dolog azonban mindmáig elhúzódott. Most a pénzügyminisztérium, amely le akarja építeni az egyelőre több állást betöltő tisztviselőket, felszólította az igazságügyminisztériumot, hogy a törvény módosítását végezze el. A kormány bizottságot küldött ki, mely a kívánt módosításokat javasolni fogja. A kormány minisztertanácsi határozat formájában fogja a módosítást kersztülvinni.

Kiskoru betörőket fogott el a rendőrség. A cluji központi rendőrségre tegnap reggel három fiatalkoru, alig 10 éves fiút kísérték be, akiről kiderült, hogy az utóbbi időben több betörést követtek el. Két héttel ezelőtt betörték a Mihail Vi-teazul téri hentesüzletbe, majd egy fodrászüzletbe látogattak el. Néhány nappal később több Ferdinánd uti boltba törtek be, ahonnan meglehetősen bő zsákmánnyal menekültek el. A rendőrségen azt vallotta a három gyerek, hogy mozira és nyalánságra költötték a betöréssel szerzett pénzt. A rendőrség széleskörű nyomozást indított, mert valószínű, hogy nem saját jószántuktól követték el a betörést, hanem idősebb bűntárs áll a hátuk mögött.

Schwartz Menyhértné orv. zsidó leánynevelő intézete — internátusa
Oradea, Ep. Ciorogariu 8.
nyaraltatása
Gyermekek és felnőttek részére a Püspökfürdőben. Fel-nőtteknek napi penzió 120 lej. Gyermekeknek havi 2200 lejért lakás, bő ellátás. Hízó-kura, fürdő és állandó fel-ügyelet. Értekezni az inter-nátusban.

Összeütközött két petróleumszállító te-hervonat. Bucarestből jelentik: Tegnap a 9882 számú, hatvan kazánból álló petróleum-szállító tehervonat Brănesti állomáson ösz-szeütközött a 9877-es számú petrólevonatal. Az összeütközés következtében hat ka-zán lefordult a sinekről. A 9882-es vonat mozdonya súlyos rongálásokat szenvedett. Alex-andru Mihálta fékező könnyebben megsebe-sült. Az összeütközés következtében az ösz-szeköttesítés két órán keresztül szünetelt a vonalon.

22 kilóval könnyebb-nek érzi magát

Pedig alig vesztett súlyából 2 kg. 268 gr.-ot

„Ezelőtt egy hónappal elkezdtem Sels Kruschen-t szedni — írja nekünk egy fiatal hölgy. — Súlyomból 2 kg. 268 gr.-t vesztet-tem és úgy érzem magam, mintha 22 kg.-t fogytam volna. Erős és életvidám vagyok, míg azelőtt elkeserítettek és rossz kedvre hangoltak még a jelentéktlenebb dolgok is. De még ha az a sok kellemetlenség, ami-ben részem volt, megkettőződne, akkor sem bosszantana ma már. Ezt a nyugalmat a Kruschennek köszönhetem“. V. P. asszony.

Íme a recept, amely megszabadítja a kö-vérségtől: vegyen egy félkanál Sels Kru-schent egy pohár meleg vízzel, reggel éh-gyomorral.

Szedje ezt az italt minden reggel, mert „ez a mindennapi adag megmenti a kövé-rségtől“. Ha mindennap Kruschen-t szed, az annyit jelent, hogy a használatán és mérgező anyagok, valamint a rosszindulatú savak és gázok legkisebb részét is eltávolítja szerve-zetéből.

Változtassa meg étrendjét, mozogjon egy keveset. A gyomor, a máj, a vesék és a belek megerősödnek, míg a tiszta vér, amely Sels Kruschen-t tartalmaz, szétárad testében. Azonnal érzeti fogja a „Kruschen“-érzést, telve energiával és életkedvvel, amely visz-szatütközik szemeiben, a tiszta és ragyogó arc-borban, nagyszerű közérzetben és szép alakjában.

Sels Kruschen-t több mint 120 országban árulják és ma már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

A cluji zsidó iparosok aggmehháza ja-vára f. hó 21-én, kedd este fél kilenc óral kezdettel nagy műsorral egybekötött „Lág-boomer“-estét rendeznek a Regal-kávéház tulajdonosai. Minden előkészületek megtör-téntek arra nézve, hogy ezen estén a publi-kum jól szórakozzon, annál is inkább, mert a közben levő ünnepek miatt pár hét óta nem volt semmi rendezvénye az intézetnek.

Uj címünk! Sándor Ivan & Co. hirdetési iroda új címe: Cal. Regele Ferdinand 11. I. em. Telefon 14-11.

Ma mindenki BASKIRCEFF MÁRIA rendkívüli sikeréről beszél

A Bné Jiszráél rendkívüli közgyűlése. Folyó hó 21-én, kedd este 9 óraker rendkí-vüli közgyűlést tart a Bné Jiszráél a neológ iskola termében. A tagok pontos megjelené-sét kéri a vezetőség.

Einstein: Hogyan látom a világot című könyve most jelent meg. A nagy tudós véleménye az életről, vallásról, politikáról, demokráciáról, zsidóságról, a harmadik birodalomról és a tudományokról. A könyv ára füzve 116, kötve 150 lej. Lepage-nál, Cluj. Kérjen „Judaica“ jegyzéket Lepage-tól.

Akinék a gyomra fáj, bélműködése megrekedt, vagy hólyagbántalmái vannak, igyon természetes

„Bixádi“ vizel
Számos egyetemi tanár által ajánl-va. Mindenütt kapható. Cluji le-rakat: Calea Regele Ferdinand.

Tiltott határátlépés szerelemből. Timi-soaráról jelentik: Különös szerelmi történet epilógusa zajlott tegnap a timisoarai hadbí-róság előtt. Hajdu Rozalia, szolnoki hajadon három esztendővel ezelőtt Sannicolau-Maren nyaralt és megismerkedett Gutan Gyula ne-vű sannicolau-marei fiatalemberrel. Nagy sze-relem fejlődött ki közöttük. A leány vissza-utazott Szolnokra és naponta kapta Gutan ostromló és hivatató szerelmes leveleit. A fiú hívására elhatározta, hogy visszatér Sán-nicolau-Marera. Nem tudta idejében megsze-rezni az utlevelet és egy márciusi éjszakán Cenád mellett állt a határt. A szerelmek összeházasodtak, boldogságuk azonban nem tartott sokáig. Házasságuk második nap-ján összevesztettek és a haragos férj fiatal fe-lségét feljelentette a rendőrségen tiltott ha-tárátlépésért. Így került Hajdu Rozalia a timisoarai hadbíróóság elé. Védője fiataliságát a timisoarai hadbíróóság fel menteségül, ami a hadbíróóság honorált is és Hajdu Rozaliát szabaddábra helyezte. A fiatal asszony meg-történ és csalódottan visszautazott Szol-nokra. (p. i.)

Heltai Jenő: Utazás énmagam körül. Ez az utazás, amelynek emlékeit, látomásait Heltai Jenő most kötetbe gyűjtötte össze, nem messze tájakra, idegen országokba visz. Heltai Jenő önmagát utazza körül: de ez az utazás esodálatos távlatokat nyit egy gaz-dag élet múltjába, egy gazdag lélek esemé-nyeibe, egy gazdag szív emlékeibe. Kis raj-zok, novellák, életrajzok sorakoznak egymás után, de csak terjedelemlre kicsinyek, rüvé-szi telhetőségben elragadó humorban és köl-tői mellegségben nagyok, mert írójuk nagy író. Heltai Jenő ma már ritkán szól meg, de minden könyvének megjelenése ünnepi ese-ménye a magyar irodalomnak. Minden köny-ve érett, befűzött alkotás. éppúgy, mint ez az új kötet, Heltai kis remekeinek nagyszerű gyűjteménye. Az „Utazás énmagam körül“ az Athenacumnál jelent meg, ára 1.60 pengő. abban az új novelláskötet sorozatban, amely Környedi: Tóparti muzsika c. művével in-dult. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj. Kérje az új Athenae-um szenzációk teljes jegyzékét.

Bukaresti orvosi hír. Dr. Kelemen József a prágai egyetemi gyermekklinika v. asszisz-tense, rendelőjét Bucaresti, Str. Armeneasca 16 alatt megnyitotta. Rendel 11½—1, 3—6. Telefon 42-815.

Akinék a szív működése rendetlen, ugy-szintén az, akinél a vérnyomás emelkedése-nek tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erők-dés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorral egy kis pohár termé-szetes „Ferenc József“ keserűvizet iszik.

Franyó Zoltán. Ady-estje Timisoaran. Timisoaráról jelentik: Tegnap este tartotta meg nagysikerű Ady-estjét Franyó Zoltán, az ismert író és publicista a Lloyd-klub nagytermében. Franyó Zoltán Ady Endre in-tim baráti köréhez tartozott. Erről a tar-tásról mondott el kedves intimításokat és rendkívül érdekes mozzanatokot Franyó. A baráti kötetlek Léda szerelmétől Ady tragi-kus haláláig fonódott és Franyó előadása a nagy költő lelkivilágának eddig ismeretlen rekeszeit tárta fel. Az estély második részé-ben Franyó néhány Ady-verset mutatott be német fordításában, ebből a kötetből, melyet most készül kiadni a Paul Zsolnay kiadóvál-lalat. Végül saját verseiből olvasott fel. Az estély hallgatósága meleg ünneplésben része-sítette a kiváló író és poétát.

A német pénzügyminiszter a deflációs politikát támadta. Berlinből jelentik: Von Krosigki pénzügyminiszter expozézt tartott a gazdasági és pénzügyi helyzetről és támadta a deflációs politikát. Rámutatott továbbá arra, hogy a német kivitel helyzete aggodal-matkelte. Németország ipari termelésének 12 százalékat adja el külföldön. Nem fognak újabb illetekeket kivetni a fegyverkezés miatt, de nem fogják leszállítani sem az adó-kat. A német katonai szuverenitás lökést fog adni az iparnak — fejezte be a minisz-ter.

Ejjegyzés. Finias Gitta, Oradea (Sat-mar) és Züsmann Jenő, Satmar, jegyesek. (Mindén külön értesítés helyett).

RÖVID HIREK MINDENÜNNE. Le Havre-ban néhány nappal ezelőtt bér-redukciók miatt sztrájkba léptek a dokk-munkások. A tengerészeti miniszter maga vette kezébe az ügyet, hogy egyszeres jö-jön létre a sztrájkolókkal, de ezeidig min-den eredmény nélkül. — Franciaország több pontjáról havazások és fagyokat jelentenek, amely nagy károkat okozott a gyümölcsösökben. — Athénból jelentik, hogy a Korinthusoi szorost elzárta na-gyobb földcsuszamlás úgy, hogy a hajózás néhány napig szünetelni fog. — Tripolisz-ból jelentik, hogy Longban, az Egyesült Államok nagykövete átnyújtotta Balbo marsallnak a legnagyobb repülőket meg-illető érmet. Eddig Lindberget tüntették ki ezzel az érmmel. — Langa Rascanu ro-mán követ tegnap kihallgatáson jelent meg Csaldarisz görög miniszterelnöknel és Kon-dylisz hadügyminiszternel. — Lebrun köz-társasági elnök tegnap megnyitotta az olasz művészeti kiállítását. A megnyitón je-len volt Ciano olasz propaganda- és sajtó-ügyi államtitkár is. — Belgiumban Char-leroi és Mons több bányavállalatánál sztrájkba léptek a munkások. — Rouenben egy autó a kikötőpartról a vízbe fordult. Az autó hat utasa közül öt megfulladt, míg egynek sikerült partrauszni.

Meghívó. A Sfatul Negustoresc cluji osztályának választmánya tisztelettel meg-hívja a tagtársakat az egyesületnek 1935 június 2-án, vasárnap d. e. 10 óraker a Ke-reskedelmi és Iparkamara disztermben (C. Maresal Foch 51. sz.) tartandó évi rendes közgyűlésére. Targysorozat: 1. Megnyitó és megalakulás. 2. Beszámoló jelentés. 3. Zár-számadás bemutatása, számvizsgálók jelen-tése, választmány és számvizsgálók felmen-tése. 4. 1933 évi költségvetés. 5. Számviz-gálók választása. 6. Esetleges indítványok. A közgyűlést megtartatik, ha a tagdíjakkal rendben levő összes rendes tagoknak egyel- több, mint fele jelen van, ellenkező esetben a következő 15-ik napra halasztatik, amik-or tekintet nélkül a jelenlevők számára, megtartatik. Kartársi tisztelettel a Választ-mány.

Házasság. Schnabel Mancsi és Bernád Jenő, Dej, május 21-én, kedden délután 6 óraker tartják esküvőjüket Clujon, Szesz-gyár-u. 11. sz. alatt, melyre rokonaiikat és ismerőseiket ezuton hívják meg. Minden külön értesítés helyett.

Francis Mauriac: Az éjszaka vége. Egy élet végeről, egy bűnös és szenvedélyes élet alkonyáról szól a nagy francia író legújabb regénye. Az utolsó harcról szól, amelyet egy sok mindenen tuljutott, magányos asszony viv a szerelemért és leánya szerelméért. Egy férfit szeretnek mindketten s ez okozza a tragikus bonyodalmat: az asszony, amikor a maga szerelméért küzd, leányát teszi boldog-talanná s mikor leányát akarja boldoggá tenni, le kell mondania a maga nagy, utolsó szerelméről. Az éjszaka vége: az élet vége. De Mauriac megragadóan mély és költői re-génye nemcsak az éjszakát végéig mutatja meg, hanem magát a sötét, fojtott, perzselő éjszakát is, az azt az egész tágas, bűnrel és nagysággal, szerelemmel és kinnal teli napot is, amely az éjszakát megelőzi, s amely maga az élet. S az éjszaka végén túl megmutatja a virradatot is, az életen tuli élet halovány derengését a föltünő hajnalcsillogásban. A kül-földön hatalmas sikert aratott regény Sárközi György művészi fordításában most jelent meg az Athenaeum két pengős regénysorozatában. Egyenként 300—400 lap, diszes vászonkötés-ben. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj. Kérje a 42 kötetes so-rozat teljes jegyzékét.

szidó KON
Ujvári Péter. Nagy fehér papír, díszes 2000 lej ár helyett
LEPAGE-
tel. Beküldve portó-
RŐ
TESEK
szó 2 lej, vastagab-
apróhirdetés 20 lej,
szalék kedvezmény,
re fizetendő. Jelgés-
tunk, ha portóbélyeg
e van.
izr. érettségizett, jó-
kedő; 33 éves elvált
esital szakmabeli ve-
vizáló orvos; 27 éves
bó gyár tulajdonosa;
telen izr. droguista.
a, Cluj, Regele Fer-
főzőkemence, elköl-
on eladó. Str. Fántá-
yú káposzta kgr-ként
Filipescu 7. Délután
káposztáshordó el-
butorozott szoba
kiadó. Török Mária,
mező cluji központi
kezdni Hermanstädter
cluji fiókjánál,
angro-szakmában tel-
gényt keresek, ki uta-
kalmazva. Bihar me-
bírók előnyben. Cim:
e, Tepes Voda 45.
gényű, komoly nő
akakora: házvezetés
leánykának gondozá-
ádtag“ jellegre Par-
fures továbbit.
német nyelvű Gabels-
et. Cim a kiadóban.
zlet italméressel, trá-
átadó. Cim „Eztoz
vallásos zsidó sza-
t, főz. Cim: Treitel
mindenben megbiz-
nius 1-re ajánkozik.
Co. Arad.
zsidó uri családnál,
ban. Gyerekeke. vál-
fiatalember keres
ti piacra, bármilyen
„Erdélyi“ jellegre a
Albina betétkönyvet.
e kiadóba.
10.000 lej garancia-
tármoki állást keres.
a kiadóba.
nyar és magyar-hé-
Uj Kelet könyvosztá-
zel együtt Lei 60.—

UJ KELET Legújabb hírek

Eden szerint Anglia a kollektív békevállalók mellé áll és szembe-helyezkedik a hatalmi rendszerek felélesztőivel

Kedden nyilvánosságra hozzák a francia-orosz szerződés ellen irányuló új német véderőtörvényt

Clujon is leszáll a Prága-Moszkva közötti repülőgépjárat. Az orosz-cseh paktum alapjaiban megfelel a francia-orosz paktumnak

„A németeknek nem lehet okuk arra, hogy orosz támadástól féljenek“

Moszkva, május 17. (Rador.) A határ felé utban Laval kijelentette, a Tass-ügynökségnek, hogy igen nagy öröme teltt moszkvai látogatásában, dacára annak, hogy utja főcélját: a francia-orosz egyezményt aláírták. Boldog vagyok, hogy eljöttem — mondotta. — A fogadtatás mély hatást tett rám. Konzolidáltuk a két ország közötti kapcsolatokat és ezzel megerősítettük a világ békéjét. Visszatérve fogadtatására, megállapította a francia külügyminiszter, hogy vannak bizonyítékok, amelyek nem csálnak. A szovjet lakossága által kinyilvánított őszinte és meleg fogadtatás, a mindenütt tükröződő szimpátiámoly, meggyőztek arról, hogy az orosz-francia egyezmény megfelel a két ország tényleges hajlamainak. Országaink barátok — fejezte be nyilatkozatát Laval.

Egy tegnapi párizsi jelentés szerint két francia ezredet bizonyos időre Oroszországba küldenek, ahol a szovjetsapatokkal fognak gyakorlatozni, mialatt egy orosz repülőraj leszállás nélkül fog Moszkvából Párizsba repülni. Az egyik francia ezred vonaton fog Olaszország—Jugoszlávia—Románia utiránnyal Oroszországba menni. Galacig, vagy Constantáig, ahonnan hajón mennének Odesszába. Ha addig elkészül a Dnyeszter-híd, úgy ott fognak a francia katonák átmenni. Átutazásuk alkalmával meleg fogadtatásban fogják őket részeseitenni.

Ezzel a hírrel kapcsolatban az Echo de Paris helyesbíti Pertinaxnak tegnapi közölt tudósítását, mely szerint két francia ezred közelebből Oroszországba utazik. A lap szerint két francia tábornok utazását határozták el.

A szélsőreakciós, fasiszta vellítású Liberté rámutat arra, hogy az a veszély most már állandósult, hogy Franciaország belekeveredik a germán és szláv országok közötti érdekvitába. A Journal des Débats hibáztatja a szovjetszimpátiákat s hangoztatja, hiba lenne, ha az angol barátságához hasonlóan az orosz kapcsolatokat is barátságá fejlesztették ki, mert nem szabad tuleszülne a szovjet katonai erejét.

Aláírták az orosz-cseh légi egyezményt

Prága, május 17. Ma Moszkvában aláírták az orosz-csehszlovák légi forgalmi egyezményt. A két főváros között a rendszeres légi utasszállító forgalom augusztus folyamán megindul. A légi vonal közben

leszállási helyei Csehszlovákiában Uzhorod, Romániában Cluj, Oroszországban Orel és Kiew lesznek.

Cseh politikai körökben úgy tudják, hogy Benes moszkvai látogatása alkalmával külön fogják rendezni a Csehszlovákiával szembeni kommunista propagandátíllalom ügyét, amely a ma aláírt orosz-csehszlovák kölcsönös segélynyújtási egyezményben még nem nyert rendezést.

A moszkvai Izvesztia megállapítja, hogy az orosz-cseh egyezmény alapvető pontjaiban megfelel a francia-szovjet paktumnak.

Igy létrejött a második láncszeme a béke konzolidálására érdeklődők között egyezményeknek. A lap rámutat, hogy a légi egyezmény által az utvonalon Románián át fog vezetni.

Az Oeuvre és a Jour azt írják, hogy az orosz-csehszlovák kölcsönös védelmi szerződéssel tulajdonképpen sokkal szélesebb keretű szerződés jött létre, mert a kisanant másik két állama elváthatatlan Cseh-

szlovákiától.

London, május 17. Eden fulhami választól előtt tartott beszámolójában rámutatott arra, hogy az európai helyzet nehézségei félelmetesek s mégsem megoldhatatlanok. A megoldáshoz szükség van a vezető hatalmak jószándékára. Nem érhető a németek aggodalma a keleti egyezmény gondolatával szemben, amely a békés célok elé nem gördít akadályokat. A németeknek nem lehet okuk arra, hogy orosz támadástól féljenek.

A helyzet ma kedvezőbb, mint 1914-ben volt.

A békét biztosító törekvéseknek rendelkezésre áll a Népszövetség és a locarnói szerződés. Az a helyes út, ha a népek a kollektív megegyezésekben keresik a béke fenntartásának biztosítékát. Anglia nem térhet vissza az elszigetelődés politikájához. Ez a korszak lezárult az alapokmány aláírásakor. Anglia ragaszkodik a népszövetségi keretekhez és a kollektív békerendszer vállalói mellé áll, szemben azokkal,

Itélethirdetés Dumitrescu tábornok milliós panamaperében

Istrate Micescu védte a tábornokot a tárgyalás utolsó napján

Bucuresti, május 17. Dumitrescu tábornok ügyében immár négy hete tartó hadbírósi tárgyalás során pénteken este befejeződtek a perbeszédok. Az utolsó védő Istrate Micescu volt, Dumitrescu tábornok védője, aki rámutatott arra, hogy úgy a hadügyminisztérium, mint a belügyminisztérium állandóan ellenőrzik a csendőrség gazdálkodását, adminisztrációját és pénzügyi kezelését. Furcsa tehát, hogy ezek nem

szereztek tudomást azokról a visszaélésekről, melyekkel most a tábornokot vádolják. Istrate Micescu előtt Trancu Jasi, Mora és Platareanu ügyvédek beszéltek. Micescu védő beszédének befejezése után az utolsó szó jogán a vádlottak szólalnak fel. Lapunk zárta a tárgyalás még tart. Itélethirdetésre, amennyiben az ma egyáltalán lehetséges, úgy csak éjjel után fog sor kerülni.

Abesszinia templomaiban háboruért imádkoznak

Katonailag úgy Olaszország, mint Abesszinia felkészült a háborura. Ujabb olasz jegyzéket nyújtottak át Addis Abeában

London, május 17. Lapunk más helyén számoltunk be az olasz-abessziniai konfliktus fejleményeiről. Ezekkel kapcsolatban az angol lapok hangoztatják, hogy az esős korszak, amely Abessziniában szeptemberig megszakítás nélkül tart, időt enged az olasz-abessziniai konfliktus diplomáciai megvitatására. Katonailag mindkét ország felkészült a háborura. Abessziniában hét országrészt mozgósítottak és gépfegyver-, puska- és gázfejlesztő lerakatokat létesítettek. Az abessziniai templomokban a háboruért imádkoznak. Olaszországban 900 ezer ember áll

fegyverben. A Kelet-Afrika felé irányuló csapatmozgások folyamatban vannak.

Róma, május 17. (Rador.) Olaszország addis-abebei követe ma átnyújtotta az olasz kormány jegyzékét, mely válaszol arra az abesszin határozatra, mely szerint a kormány visszautasítja a közvetlen tárgyalások folytatását. Az olasz jegyzék leszögezi, hogy a tárgyalások visszautasítására vonatkozó határozat önkényes és ellentétben áll az Olaszország és Abesszinia között fennálló szerződéssel.

Felfedeztek Amerikában egy új csoda gyógynövényt

Amerikában az ősvadonban olyan gyógynövényt fedeztek fel egy tudós, amelynek kivonata 10-15 éves gyomor-, bél- és epebetegségeket rendkívül gyorsan meggyógyít.

E gyógynövény kivonatát „Gastro D”-nek hívják és a külföldi tudósok professzorok csodás eredményeket értek el vele, mert a gyógyszer nemcsak csillapítólag hat, hanem a betegség okát szünteti meg s ezáltal az egész emberi szervezetben a sejtélet újjáéled és egy egészséges normális állapot áll be.

A „Gastro D” megszünteti a legnagyobb gyomor- és bélgyógyókat, gyomorégést, fel-fuvalást, szívtájéki nyomásokat, makacs székrekedést, az ebből eredő fejfájást és szédülést, ideges állapotot, álmatlanságot, továbbá a gyomor- és bélkérdéseket.

A „Gastro D”-vel az emberiség egy olyan gyógyszerhez jutott, amely sok esetben olyan betegségeket is meggyógyított, melyeket diagnosztikálni sem tudtak.

E gyógyszer képviselőjét sikerült Császár Ernő bucaresti gyógyszerésznek (Calea Victoriei 124) megszerezni. Ára 103 lej, vidékre utánvétellel is küldi, 20 lej költség felszámításával.

akik fel akarják élesíteni a hatalmi rendszert.

Berlin, május 17. Politikai körökből származó értesülések szerint a birodalmi minisztertanács kedden a birodalmi gyűlés összehívásának napján ülést tart. Ennek megtartása után valószínűleg nyomban nyilvánosságra hozzák az új német véderőtörvényt, melynek intézkedéseit a francia-orosz kölcsönös védelmi szerződés létrejöttével fogják magyarázni. Hitler a birodalmi gyűlésen tartandó beszédében meg fogja cáfolni azt a hírt is, hogy a birodalmi gyűlést többé nem hívják össze.

Cáfolják a frank devalorizálásáról szóló híreket

Párizs, május 17. (Rador.) A kormány a leghatározottabb hangon megcáfolta a frank devalorizálásáról szóló híreket. Germain Martin pénzügyminiszter kijelentette, hogy biztosítani akarja és biztosítani is fogja a gazdasági és pénzügyi stabilitást.

A páneurópai kongresszus megnyitóján Románia delegátusa is felszólalt

Bécs, május 17. (Rador.) A páneurópai kongresszus megnyitóján Románia részéről Raducanu szólalt fel, aki Romániának a páneurópai mozgalomról való kapcsolatáról beszélt.

Önt is érdekli, hogy a HEINRICH

szappangyár áthelyezte reklám-üzletét Memorandumul 4. alá, ahol a világhírű

SZT. LÁSZLÓ

szappanon kívül a legfinomabb toalettszappanok:

CLARIS, PERLA, TRIUMF

kőinivizek

puderek

arc- és kézkrémek stb., valamint a már híressé vált DENTONAL fogpaszta kaphatók

CENZURAT

MOTOR JAGUARD

Achtschloss (nyolclakatos)

8-10-12-es kötőgépek

kötőtárugyári

felszerelések

stb., stb., eladó

Érdeklődni: Hercules áruházban

Calea Regele Ferdinand 12
Telefon: 540.

10. Tele... 9-77.
Havonta 110, neg
évre 600, egészév
földre: Havonta
félre 12, egészév
detések díjazás
KELET" az erdély
dóság egyetlen p
Cikkeink utánnyor
rás megjelöléséve

A bedini fell

Rosenberg ur ug
mint a Harmadik E
politikusa, annakide
folyamo, guruló m
csomó ösgermánt
— puces utján —
tót.

A puces nem sike
han az időpontban
aiduta; annyira ne
szes memelvidéki
és négyet közülök

A négy halalos it
törvénysek tegnap
A német sajtóba
bírósi jóváhagyás
rodás. Hamisítatla
nek minden csepp
mért lángol, olyan
nem lehet bocsánat
rúliit szavakkal a
háborodó írrokai.

Nem vagyunk h
tetésnek s így ne
ki germánok még
tatásáért sem. De
sát a kuanasai háító
gis a perfidia esim
Nem a négy tény
takapott nácinémet
Németországban kivü
temes politikai üldő
felháborodni annak
sajtónak, amely a E
li naponta a leját
naordokrol magaszt
talában nem szokott

A náci-sajtó, jelle
a más szemében a
a maga szemében
meglátja. A koncen
vert áldozatait, Var
litikai cselekedet tön
országi zsidó társas
Gásági legázolása, s
sorozatai nem kerül
vá a német sajtó ha
háborodást illeti, a
nak felháborodni, ha
gyakorlóját azokat
ők mindig jogtalanu
Eppen ezért a ná
memelvidéki fajiszt
mából inkább mosó
mint komoly meggo
Azok, akik a jelen
barizmusnak, az em
tas indulatoknak o
ditották rá, mint é
szellemi és „erkölc
hányják a borsót, a
nak fel, amely az
még halvány árnyék

Németországban
a halálraítéltek szá
és obscen tréfák
halálra kintottak sz
Litvánia ehüke el
mezt a négy néme
nök látni, hogy ha
ben, amikor idegen
gárok esetleg Néme
sonlóan felvonulni,
tanusítani a közélet
náci-körusa.

Meg vagyunk g
számára nem volna

Cionizmus és

Brodetsky profes
mondott az angliai
ján Lodenban. A c
osztályának vezetője
dokat arról, hogy m
lesztinai országépíté

Többek között ki
nem azért fedezték
cionisták, hogy biz
ambicióit elgítse k
a személyes profit-
Valami más volt
lendítő ereje és cő
oldása. Nem a zsidó
les" zsidók kérdésén
gek problémájának